

Frumvarp til fjárlaga fyrir árið 2023

Umsögn Samtaka iðnaðarins

Förum leið vaxtar

Helstu athugasemdir SI við frumvarp til fjárlaga fyrir árið 2023

- **Beita á ríkisfjármálum með virkum hætti til að renna stoðum undir stöðugleika og tryggja skuldastöðu sem er sjálfbær og gefur svigrúm til að nýta þetta tæki hagstjórnar til að draga úr efnahagsniðursveiflum framtíðar.**
- **Forgangsráða þarf í fjármálum ríkissjóðs með áherslu á þá þætti sem styrkja framboðshlið hagkerfisins og styðja við vöxt nýrra útflutningsstoða.**
- **Með áherslu á menntun, innviði, nýsköpun, orku og umhverfi og fleiri þætti sem skapa samkeppnishæfara starfsumhverfi fyrirtækja má efla samkeppnishæfni, auka framleiðni og verðmætasköpun.**

Orka og umhverfi

Starfsumhverfi

Nýsköpun

Menntun

Innviðir

Efni: Umsögn um frumvarp til fjárlaga fyrir árið 2023, 1. mál

Fjárlaganefnd hefur óskað eftir umsögn Samtaka iðnaðarins (hér eftir „SI“ eða „samtökin“) um frumvarp til fjárlaga fyrir árið 2023, 1. mál.

Hér fyrir neðan er samantekt yfir helstu athugasemdir SI:

- Beita á ríkisfjármálum með virkum hætti til að renna stoðum undir stöðugleika og tryggja skuldastöðu sem er sjálfbær og gefur svigrúm til að nýta þetta tæki hagstjórnar til að draga úr efnahagsniðursveiflum framtíðar.
- Forgangsráða þarf í fjármálum ríkissjóðs með áherslu á þá þætti sem styrkja framboðshlið hagkerfisins og styðja við vöxt nýrra útflutningsstoða.
- Með áherslu á menntun, innviði, nýsköpun og fleiri þætti sem skapa samkeppnishæfara starfsumhverfi fyrirtækja má auka framleiðni og verðmætasköpun.
- Álögur ríkissjóðs á íslensk fyrirtæki eru íþyngjandi fyrir atvinnulífið. Háir skattar og gjöld eru byrði fyrir fyrirtækin að bera í samkeppni. Með lækkun tryggingagjalds og fasteignaskatta á atvinnuhúsnæði má skapa samkeppnisforskot. Einnig skiptir miklu að eftirlits- og þjónustugjöld séu lág. Með lækkun á þessum álöögum má efla fyrirtækin til aukinnar verðmætasköpunar.
- Samtökin fagna áherslum í frumvarpinu á nýsköpun og eflingu hugverkaiðnaðar og sérstaklega þeim fyrirtætum stjórvalda að viðhalda endurgreiðsluferfi vegna rannsókn- og þróunarkostnaðar. Útgjöld til málaflökkssins munu bera ríkulegan ávöxt eins og fram kemur í frumvarpinu.
- Gæta þarf höfs við álagningu umhverfisgjalda og um leið tryggja að þau skili sér í umhverfis- og loftlagsaðgerðir. Þannig verði komið á grænum hvötum í samræmi við þau umhverfisgjöld sem atvinnulíf er að greiða og þau stuðli að umbótaverkefnum hjá atvinnulífi, sér í lagi nýsköpun og grænna fjárfestinga.
- Öflugir innviðir styrkja framboðshlið hagkerfisins. Samtökin lýsa áhyggjum af því að dregið sé úr fjárfestingum ríkissins í frumvarpinu. Samdráttur í innviðarfjárfestingum ríkissins, m.a. í vegakerfinu skv. frumvarpinu, vekur ugg um að framundan sé tímabil þar sem þörf efnahagslífsins og samfélagsins fyrir innviðaupbyggingu verði ekki mettt með fullnægjandi hætti. Mikilvægt er að mati SI að fallið sé frá þessum niðurskurti.
- Fjölgun lönmenntaðra á vinnumarkaði styrkir framboðshlið hagkerfisins. Það eru vonbrigði að hvergi er minnst á nýjan Tækniskóla í fjármálafrumvarpinu. SI hvetja stjórnvöld til þess að selja nýjan Tækniskóla á dagskrá enda rímar það við helstu áherslur fjármálaáættunar um nám í takti við þarfir samfélags og fjölgun útskrifaðra úr starfs- og tækninámi. SI hvetja stjórnvöld til þess að auka framlög í Vinnustaðanámsjóð, en við blasir að framlög byrftu að vera allt að 50% hærri en þau eru, ef miðað er við þá fjölgun sem orðið hefur á starfsnámsnemum.

Förum leið vaxtar

Helstu athugasemdir SI við frumvarp til fjárlaga fyrir árið 2023

- Álögur ríkissjóðs á íslensk fyrirtæki eru íþyngjandi fyrir atvinnulífið. Háir skattar og gjöld eru byrði fyrir fyrirtækin að bera í samkeppni. **Með lækkun tryggingagjalds og fasteignaskatta á atvinnuhúsnæði má skapa samkeppnisforskot.** Einnig skiptir miklu að eftirlits- og þjónustugjöld séu lág. Með lækkun á þessum álögum má efla fyrirtækin til aukinnar verðmætasköpunar.
- **Samtökin fagna áherslum í frumvarpinu á nýsköpun og eflingu hugverkaiðnaðar** og sérstaklega þeim fyrirætlunum stjórnvalda að viðhalda endurgreiðslukerfi vegna rannsókn- og þróunarkostnaðar. Útgjöld til málaflokksins munu bera ríkulegan ávöxt eins og fram kemur í frumvarpinu.
- **Gæta þarf hófs við álagningu umhverfisgjalda og um leið tryggja að þau skili sér í umhverfis- og loftlagsaðgerðir.** Þannig verði komið á grænum hvötum í samræmi við þau umhverfisgjöld sem atvinnulíf er að greiða og þau stuðli að umbótaverkefnum hjá atvinnulífi, sér í lagi nýsköpun og grænna fjárfestinga.

Nefndasvið Alþingis
B.l. fjárlaganefndar
nefndasvid@althingi.is

Reykjavík, 10. október 2022

Efni: Umsögn um frumvarp til fjárlaga fyrir árið 2023, 1. mál

Fjárlaganefnd hefur óskað eftir umsögn Samtaka iðnaðarins (hér eftir „SI“ eða „samtökin“) um frumvarp til fjárlaga fyrir árið 2023, 1. mál.

Hér fyrir neðan er samantekt yfir helstu athugasemdir SI:

- Beita á ríkisfjármálum með virkum hætti til að renna stóðum undir stöðugleika og tryggja skuldastöðu sem er sjálfbær og gefur svigrúm til að nýta þetta tæki hagstjórnar til að draga úr efnahagsniðursveiflum framtíðar.
- Forgangsræða þarf í fjármálum ríkissjóðs með áherslu á þá þætti sem styrkja framboðshlið hagkerfisins og styðja við vöxt nýrra útflutningsstöða.
- Með áherslu á menntun, innviði, nýsköpun og fleiri þætti sem skapa samkeppnishæfara starfsumhverfi fyrirtækja má auka framleiðni og verðmætasköpun.
- Álögur ríkissjóðs á íslensk fyrirtæki eru íþyngjandi fyrir atvinnulífið. Háir skattar og gjöld eru byrði fyrir fyrirtækin að bera í samkeppni. Með lækkun tryggingagjalds og fasteignaskatta á atvinnuhúsnæði má skapa samkeppnisforskot. Einnig skiptir miklu að eftirlits- og þjónustugjöld séu lág. Með lækkun á þessum álögum má efla fyrirtækin til aukinnar verðmætasköpunar.
- Samtökin fagna áherslum í frumvarpinu á nýsköpun og eflingu hugverkaiðnaðar og sérstaklega þeim fyrirætlunum stjórnvalda að viðhalda endurgreiðslukerfi vegna rannsókn- og þróunarkostnaðar. Útgjöld til málaflokksins munu bera ríkulegan ávöxt eins og fram kemur í frumvarpinu.
- Gæta þarf hófs við álagningu umhverfisgjalda og um leið tryggja að þau skili sér í umhverfis- og loftlagsaðgerðir. Þannig verði komið á grænum hvötum í samræmi við þau umhverfisgjöld sem atvinnulíf er að greiða og þau stuðli að umbótaverkefnum hjá atvinnulífi, sér í lagi nýsköpun og grænna fjárfestinga.
- Öflugir innviðir styrkja framboðshlið hagkerfisins. Samtökin lýsa áhyggjum af því að dregið sé úr fjárfestingum ríkisins í frumvarpinu. Samdráttur í innviðafjárfestingum ríkisins, m.a. í vegakerfinu skv. frumvarpinu, vekur ugg um að framundan sé tímabil þar sem þörf efnahagslífsins og samfélagsins fyrir innviðauppyggingu verði ekki mettt með fullnægjandi hætti. Mikilvægt er að mati SI að falið sé frá þessum niðurskurti.
- Fjölgun lönmenntaðra á vinnumarkaði styrkir framboðshlið hagkerfisins. Það eru vonbrigði að hvergi er minnst á nýjan Tækniskóla í fjármálafrumvarpinu. SI hvetja stjórnvöld til þess að setja nýjan Tækniskóla á dagskrá enda rímar það við helstu áherslur fjármálaáættunar um nám í takti við þarfir samfélags og fjölgun útskrifaðra úr starfs- og tækninámi. SI hvetja stjórnvöld til þess að auka framlög í Vinnustaðanámsjóð, en við blasir að framlög þyrftu að vera allt að 50% hærra en þau eru, ef miðað er við þá fjölgun sem orðið hefur á starfsnámsnemum.

Förum leið vaxtar

Helstu athugasemdir SI við frumvarp til fjárlaga fyrir árið 2023

- Öflugir innviðir styrkja framboðshlið hagkerfisins. Samtökin lýsa áhyggjum af því að dregið sé úr fjárfestingum ríkisins í frumvarpinu. Samdráttur í innviðafjárfestingum ríkisins, m.a. í vegakerfinu skv. frumvarpinu, vekur ugg um að framundan sé tímabil þar sem þörf efnahagslífsins og samfélagsins fyrir innviðauppbýggingu verði ekki mætt með fullnægjandi hætti. Mikilvægt er að mati SI að fallið sé frá þessum niðurskurði.
- Fjölgun iðnmenntaðra á vinnumarkaði styrkir framboðshlið hagkerfisins. Það eru vonbrigði að hvergi er minnst á nýjan Tækniskóla í fjármálafrumvarpinu. **SI hvetja stjórnvöld til þess að setja nýjan Tækniskóla á dagskrá** enda rímar það við helstu áherslur fjármálaáætlunar um nám í takti við þarfir samfélags og fjölgun útskrifaðra úr starfs- og tækninámi. **SI hvetja stjórnvöld til þess að auka framlög í Vinnustaðanámssjóð**, en við blasir að framlög þyrftu að vera allt að 50% hærri en þau eru, ef miðað er við þá fjölgun sem orðið hefur á starfsnámsnemum.

Nefndasvið Alþingis
B.t. fjárlaganefndar
nefndasvid@althingi.is

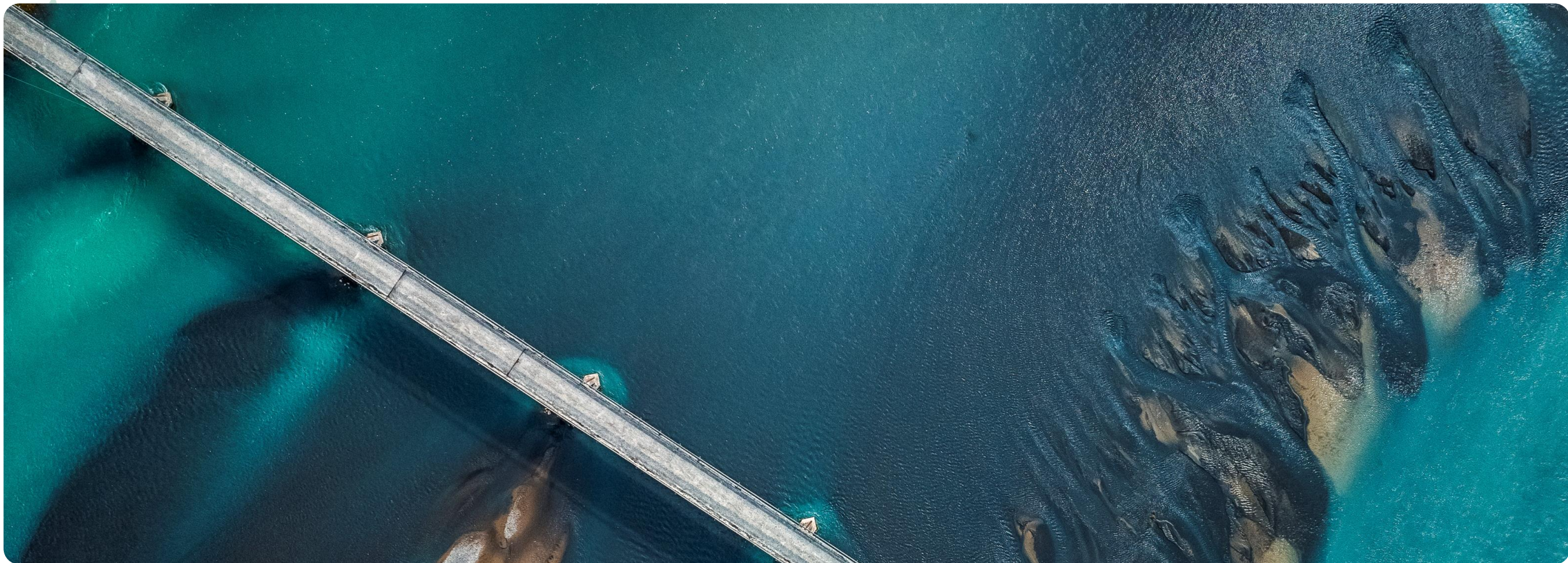
Reykjavík, 10. október 2022

Efni: Umsögn um frumvarp til fjárlaga fyrir árið 2023, 1. mál

Fjárlaganefnd hefur óskað eftir umsögn Samtaka iðnaðarins (hér eftir „SI“ eða „samtökin“) um frumvarp til fjárlaga fyrir árið 2023, 1. mál.

Hér fyrir neðan er samantekt yfir helstu athugasemdir SI:

- Beita á ríkisfjármálum með virkum hætti til að renna stóðum undir stöðugleika og tryggja skuldastöðu sem er sjálfbær og gefur svigrúm til að nýta þetta tæki hagstjórnar til að draga úr efnahagsniðursveiflum framtíðar.
- Forgangsráða þarf í fjármálum ríkissjóðs með áherslu á þá þætti sem styrkja framboðshlið hagkerfisins og styðja við vöxt nýrra útflutningsstöða.
- Með áherslu á menntun, innviði, nýsköpun og fleiri þætti sem skapa samkeppnishæfara starfsumhverfi fyrirtækja má auka framléiðni og verðmætasköpun.
- Álögur ríkissjóðs á íslensk fyrirtæki eru íþyngjandi fyrir atvinnulífið. Háir skattar og gjöld eru byrði fyrir fyrirtækin að bera í samkeppni. Með lækkun tryggingagjalds og fasteignaskatta á atvinnuhúsnæði má skapa samkeppnisforskot. Einnig skiptir miklu að eftirlits- og þjónustugjöld séu lág. Með lækkun á þessum álögum má efla fyrirtækin til aukinnar verðmætasköpunar.
- Samtökin fagna áherslum í frumvarpinu á nýsköpun og eflingu hugverkiáætlunar og sérstaklega þeim fyrirætlunum stjórnvalda að viðhalda endurgreiðsluferfi vegna rannsókn- og brúunarkostnaðar. Útgjöld til málaflöksins munu bera ríkulegan ávöxt eins og fram kemur í frumvarpinu.
- Geeta þarf höfs við álagningu umhverfisgjalda og um leið tryggja að þau skili sér í umhverfis- og loftlagsaðgerðir. Þannig verði komið á grænum hvötum í samræmi við þau umhverfisgjöld sem atvinnulíf er að greiða og þau stuðli að umbótaverkefnum hjá atvinnulífi, sér í lagi nýsköpun og grænna fjárfestinga.
- Öflugir innviðir styrkja framboðshlið hagkerfisins. Samtökin lýsa áhyggjum af því að dregið sé úr fjárfestingum ríkisins í frumvarpinu. Samdráttur í innviðafjárfestingum ríkisins, m.a. í vegakerfinu skv. frumvarpinu, vekur ugg um að framundan sé tímabil þar sem þörf efnahagslífsins og samfélagsins fyrir innviðauppbýggingu verði ekki mætt með fullnægjandi hætti. Mikilvægt er að mati SI að fallið sé frá þessum niðurskurði.
- Fjölgun iðnmenntaðra á vinnumarkaði styrkir framboðshlið hagkerfisins. Það eru vonbrigði að hvergi er minnst á nýjan Tækniskóla í fjármálafrumvarpinu. SI hvetja stjórnvöld til þess að setja nýjan Tækniskóla á dagskrá enda rímar það við helstu áherslur fjármálaáætlunar um nám í takti við þarfir samfélags og fjölgun útskrifaðra úr starfs- og tækninámi. SI hvetja stjórnvöld til þess að auka framlög í Vinnustaðanámssjóð, en við blasir að framlög þyrftu að vera allt að 50% hærri en þau eru, ef miðað er við þá fjölgun sem orðið hefur á starfsnámsnemum.

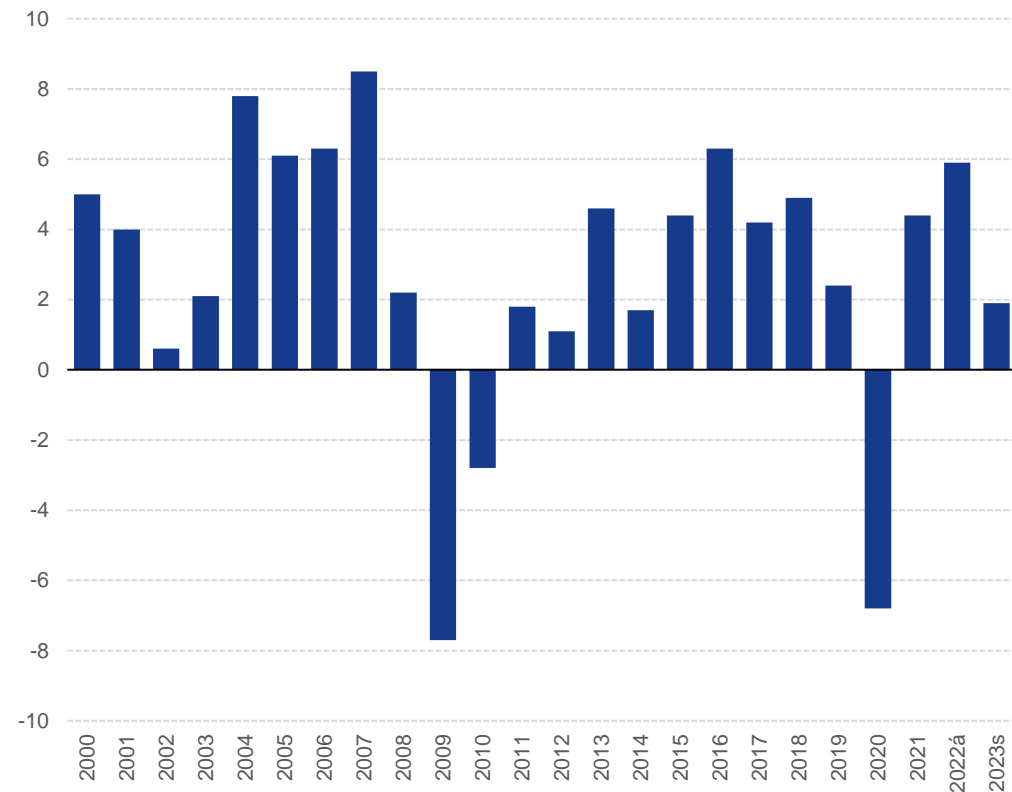
**Stöðugt, hagkvæmt og
skilvirkt starfsumhverfi**

Verkefni hagstjórnar er að skapa stöðugleika og hagvöxt

Með aðgerðum sem styðja við framboðshlið hagkerfisins má renna stoðum undir framleiðni, stöðugleika og hagvöxt litið til framtíðar

- Verkefni hagstjórnar er um þessar mundir ekki síst að leggjast á árar með Seðlabanka Íslands og aðilum vinnumarkaðarins í því að skapa stöðugleika þ.e að ná verbólgunni niður en halda á sama tíma uppi hagvexti og háu atvinnustigi.
- Verðbólgan er mikil og slakinn sem myndaðist við niðursveifluna sem hófst 2019 er horfinn úr hagkerfinu. Horfur eru á því að úr verðbólgunni dragi nokkuð hratt á næstunni og að hagvöxtur hægi á sér umtalsvert.
- Raunar er sú þróun þegar hafin en verðbólgan hefur hjaðnað nokkuð undanfarið og vísbendingar eru um að spennan í þjóðarbúskapnum hafi náð hámarki. Spáð er hægum hagvexti á næsta ári og að hann verði undir 2%. Eigum að geta gert betur en það.
- Mikilvægt er að stjórnvöld gæti að því við þessar aðstæður að styrkja vaxtargetu hagkerfisins og byggja áfram undir nýjar stoðir með tilheyrandi hagvexti og fjölgun starfa líkt og kemur fram í frumvarpinu.
- Segja má að í þessu felist fyrst og fremst að tryggja að mannauður þ.m.t. menntun, innviðir, nýsköpun og aðrir þættir sem hagkerfið þarf til vaxtar mæti þörfum atvinnulífisins. Með aðgerðum sem styðja þannig við framboðshlið hagkerfisins og efla samkeppnishæfni fyrirtækjanna í landinu má renna styrkari stoðum undir framleiðni, stöðugleika og hagvöxt litið til framtíðar.
- Huga þarf að því að skuldastaða ríkissjóðs sé sjálfbær. Leið vaxtar – að veita atvinnulífinu svigrúm til að skapa aukin verðmæti – er farsælasta leiðinni.

Hagvöxtur, verg landsframleiðsla, magnbreyting frá fyrra ári (%)

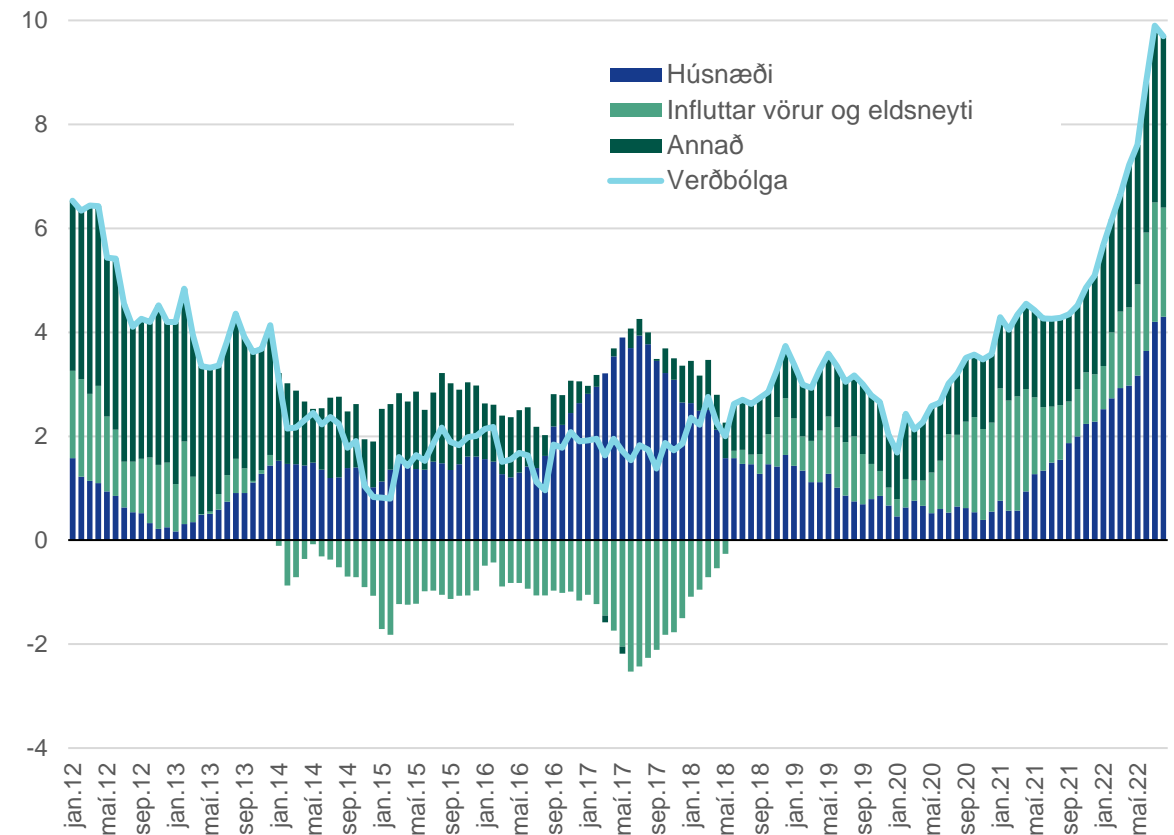

Mikil verðbólga merki um óstöðugleika og ójafnvægi

Stjórnvöld þurfa að taka á takmörkunum og töfum á húsnæðismarkaði

- Verkefnið nú snýr að því að skapa jafnvægi í uppsveiflunni, þ.e. að draga úr þeirri miklu verðbólgu sem hefur fylgt ójafnvægi á framboðs- og eftirspurnarhlíð efnahagslífsins samhlíða því að hagkerfið hefur tekið við sér á ný eftir niðursveiflu síðustu ára.
- Stjórnvöld þurfa að ráðist í aðgerðir til að auka framboð og skapa þannig greiðari leið fyrir hagkerfið til að vaxa án verðbólgu.
- Verðbólgan nú er helst af tvennum toga. Annars vegar er um að ræða verðbólgu vegna mikillar erlendra verðhækkana. Hins vegar er um að ræða verðbólgu sem er til komin vegna mikillar hækkunar á húsnæðisverði. Húsnæðisverð hefur hækkað hratt síðustu misseri vegna misvægis í framboði og eftirspurn á þeim markaði um margra ára skeið.
- Stór þáttur í því er að of fáar íbúðir hafa verið byggðar undanfarin 15 ár eða svo. Stjórnvöld þurfa að ráðist að rótum þess vanda með aðgerðum sem draga úr takmörkunum og töfum s.s. með auknu lóðaframboði. Skref í þá átt er rammisamningur ríkis og sveitarfélaga um uppbyggingu 35 þúsund íbúða á næstu tíu árum. Sammælast þessir aðilar þar með í fyrsta sinn um stefnu og aðgerðir til að tryggja húsnæðisuppbyggingu í samræmi við þörf.
- Til að skapa stöðugleika á húsnæðismarkaði skiptir mestu máli að öll sveitarfélögin fylgi samkomulaginu eftir og verði þannig hluti af lausn vandans. Því fylgir að breyta skipulagi í þágu aukinnar uppbyggingar, taka stjórnvöld húsnæðisuppbyggingar til gagngerrar endurskoðunar í þágu skilvirkni, gera lóðir tilbunar og aðgengilegar og byggja nauðsynlega innviði.

Verðbólga á Íslandi, %
2012-2022

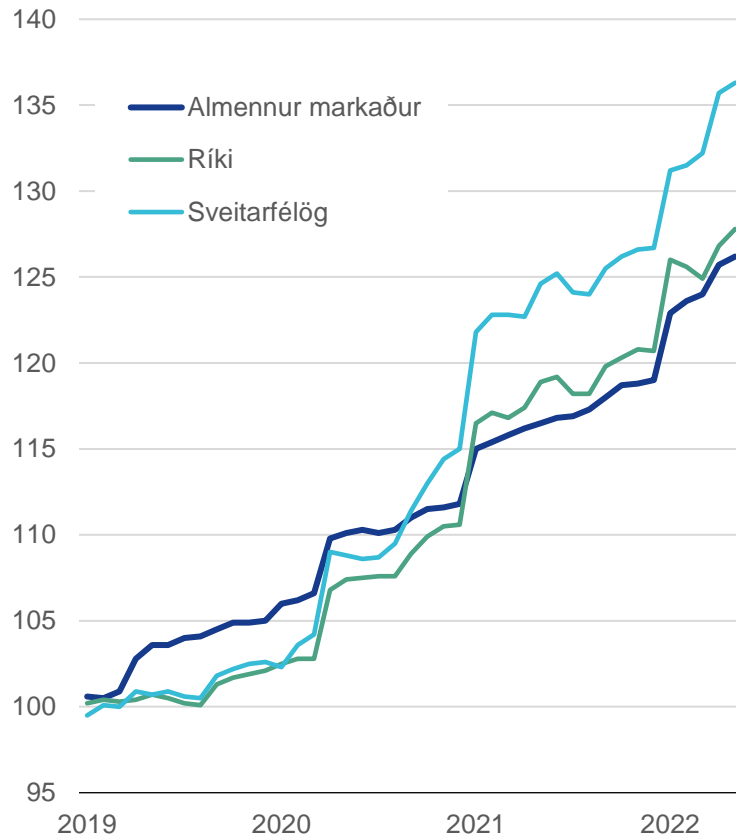

Hið opinbera á ekki að leiða launaþróunina

Opinberum starfsmönnum á ekki að fjölga umfram fjölgun starfsmanna á almennum vinnumarkaði

Þróun launavísitölu

Janúar 2019 – maí 2022

- Hið opinbera, ríkið en einkum sveitarfélögin, hefur á síðustu árum leitt launaþróun hér á landi.
- Tölur um launahækkunir síðustu ára tala sínu máli. Á tíma Lífsskjarasamningsins frá mars 2019 hafa laun hjá opinberum starfsmönnum hækkað um 18,7% samanborið við 14% á almenna markaðinum.
- Á þessum tíma hefur opinberum starfsmönnum líka fjölgað umtalsvert eða um 12% á sama tíma og starfsmönnum á almennum vinnumarkaði fækkaði um 2%.
- Nú eru opinberir starfsmenn rétt ríflega 77 þúsund eða um 32% af heildarfjölda starfandi hér á landi.

Sú var tíðin að verkfræðingar hjá ríkinu sættu sig við öruggari störf fyrir lægri laun en tíðkuðust á almennum markaði en núna hefur ríkið tekið fram úr einkageiranum í þeim launakjörum sem eru í boði. Þessi spekileki í faðm ríkisins dregur úr vaxtargetu fyrirtækja í greininni og verðmætasköpun hagkerfisins en þróunin kemur m.a. í veg fyrir útflutningsvöxt greinarinnar.

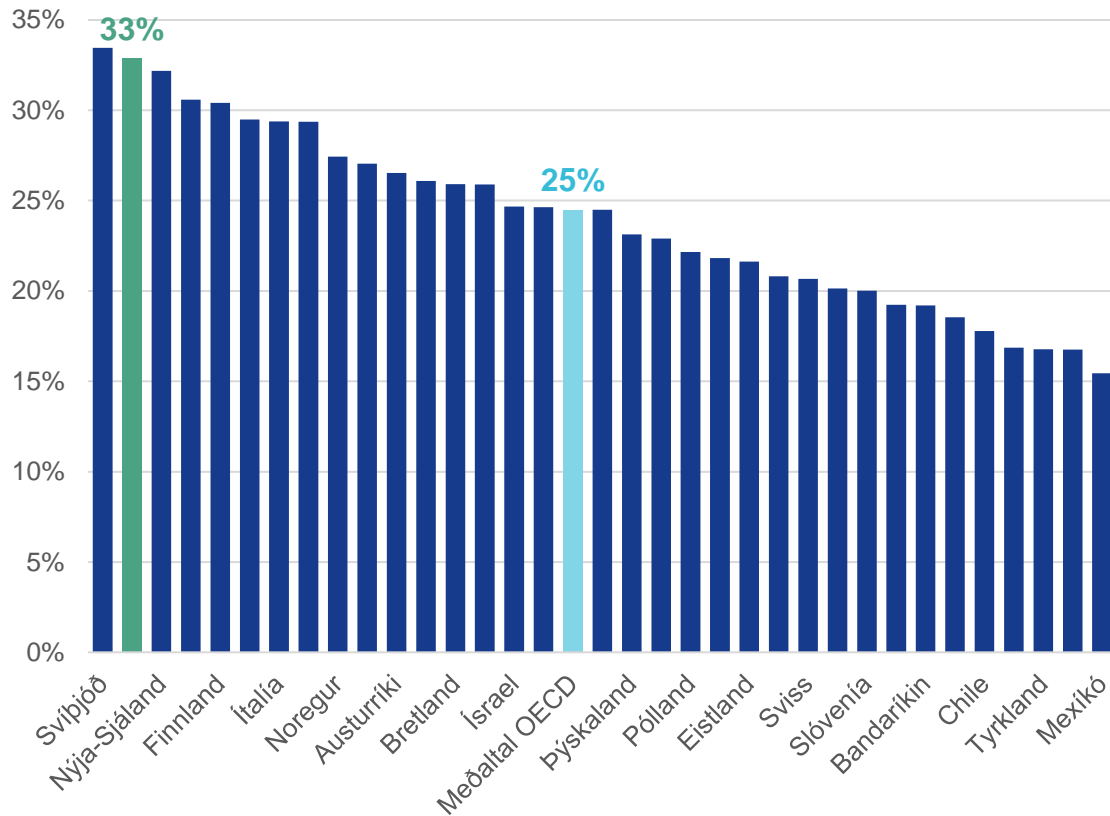
Reynir Sævarsson,
í markaðsþróun Eflu og formaður
Félags ráðgjafarverkfræðinga.

Álögur hins opinbera í formi skatta og gjalda mjög íþyngjandi

Álögur hins opinbera á fyrirtæki og heimili í landinu í formi skatta og gjalda eru miklar í samanburði við flest önnur ríki

Skatttekjur hins opinbera, hlutfall af landsframleiðslu, %
OECD ríki, 2020, leiðrétt fyrir almannatryggingum

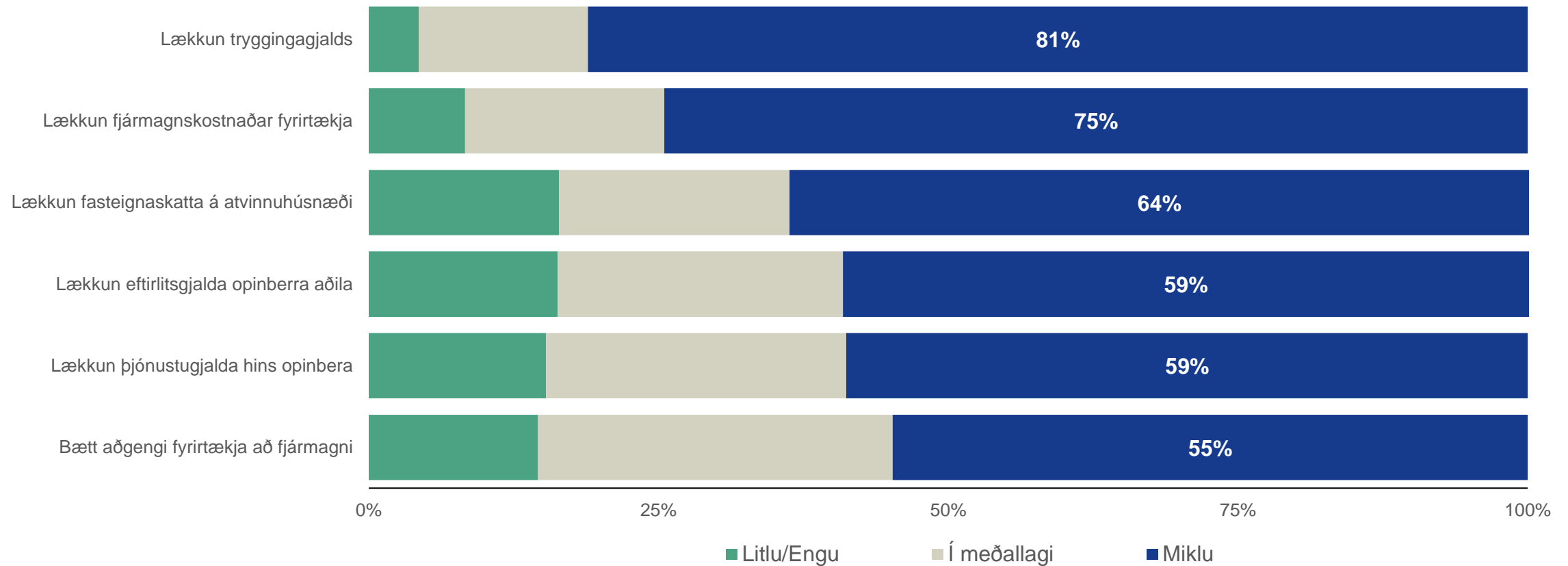

- Stór hluti verðmætasköpunar hagkerfisins rennur til stjórnvalda í formi skatta og gjalda. Er þetta um þriðjungur þegar leiðrétt hefur verið fyrir greiðslum almannatrygginga.
- Líkt og kemur fram í fjárlagafrumvarpinu er mikilvægt að umgjörð efnahagslífsins sé samkeppnishæf og skattbyrðin er hófleg en með slíkri hagstjórn getur hagkerfið dafnað og skilað aukinni verðmætasköpun.
- Stjórnvöld þurfa að setji stefnu í skattamálum þar sem horft er til þess að efla samkeppnishæfni atvinnulífs.
- Skattaumhverfið þarf að vera stöðugt, álögur lágar, reglur einfaldar og skýrar og skattframkvæmdin fyrirsjáanleg.
- Stefna stjórnvalda þar sem leiðarljósið er lágir skattar og gjöld í samanburði við helstu samkeppnislönd skapar mikilvægan þátt í samkeppnishæfni fyrirtækja.
- Með lækkun á þessum álögum má efla fyrirtækin til aukinnar verðmætasköpunar.

Félagsmenn SI vilja að stjórnvöld lækki íþyngjandi álögur

Eflum samkeppnishæfni með því að lækka íþyngjandi álögur

Hversu miklu eða litlu skipta eftirfarandi aðgerðir stjórnvalda fyrir rekstur fyrirtækis þíns?

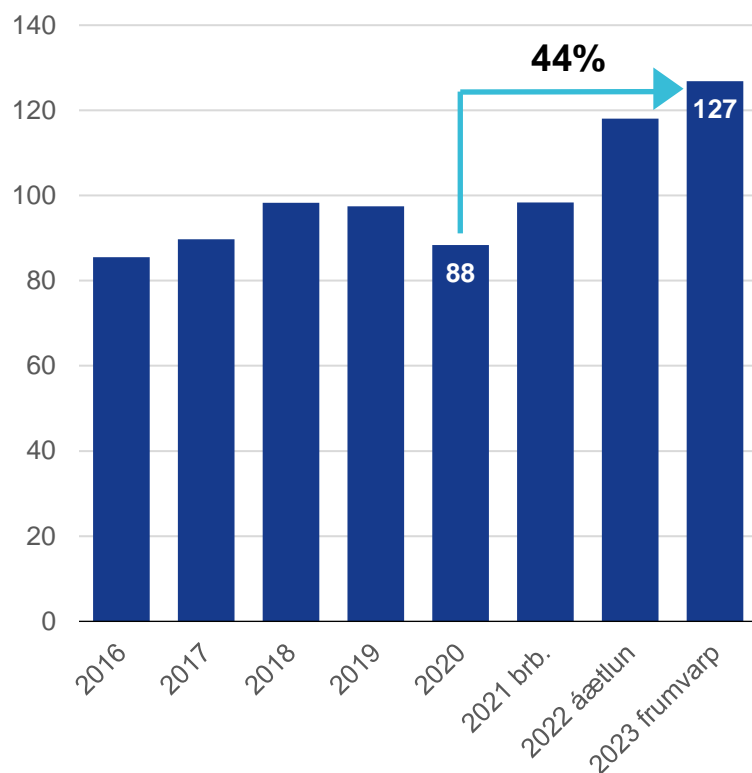

Tryggingagjald lækkað

Eflum samkeppnishæfni með því að lækka tryggingagjald og endurskoða grundvöll þess

Tryggingagjald

Í mö.kr.

- Samtök iðnaðarins lýsa vonbrigðum sínum með að ekki sé gert ráð fyrir lækkun tryggingagjalda í fjárlagafrumvarpinu.
- Hátt tryggingagjald kemur verst niður á þeim fyrirtækjum þar sem launahlutfallið er hátt. Það á við um mörg iðnfyrirtæki líkt og verkfræðistofur, arkitektastofur og ýmis fyrirtæki í hugverkaiðnaði.
- Tryggingagjaldið veikir samkeppnishæfni innlendra fyrirtækja gagnvart erlendum keppinautum og dregur úr getu fyrirtækjanna að ráða til sín starfsmenn.
- Samtökin fagna því sem fram kemur í frumvarpi til fjárlaga að framundan er endurskoðun tryggingagjalds, m.a. með tilliti til samspils atvinnutryggingagjalds og almenna tryggingargjaldsins.
- Telja samtökin að heildarendurskoðun þurfi að fara fram á fyrirkomulagi tryggingagjalds svo unnt sé að standa vörð um markmið tryggingakerfisins til framtíðar. Breyta þarf kerfinu til að auka fyrirsjáanleika, gagnsæi, trúverðugleika og sjálfbærni tryggingakerfisins til framtíðar.

”

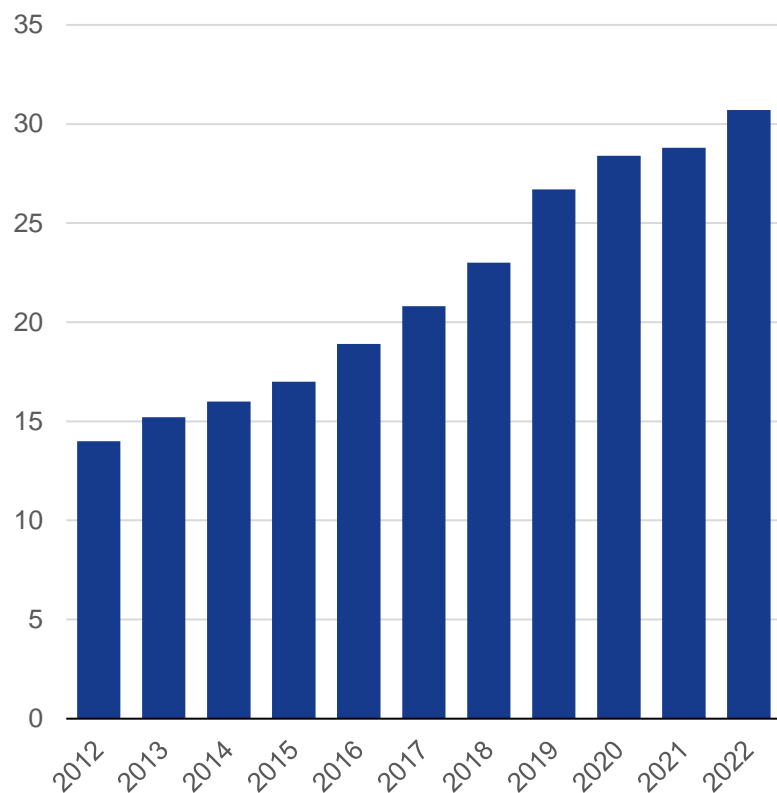
Launahlutfallið í okkar fyrirtæki er mjög hátt og hefur hækkað á síðustu árum. Hátt tryggingagjald kemur því illa við okkur. Við erum oft að keppa við erlenda aðila sem búa við allt annan veruleika en við í þessum efnum. Það gefur auga leið að hátt tryggingagjald veikir okkar stöðu í þeirri samkeppni umtalsvert. Lækkun gjaldsins myndi hjálpa okkur

Guðmundur Fertram Sigurjónsson,
stofnandi og forstjóri Kerecis.

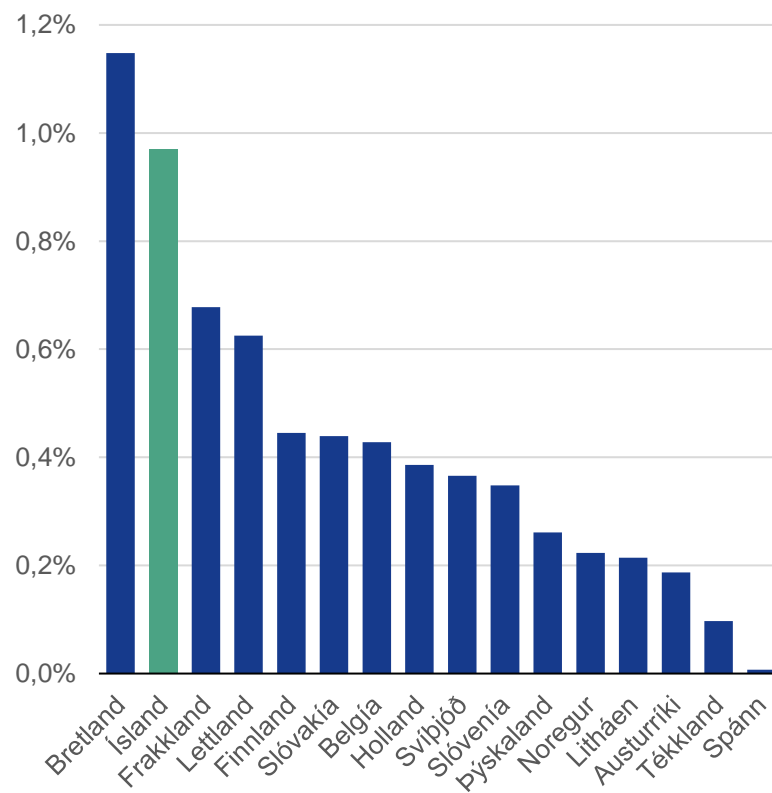
Fasteignaskattar á atvinnuhúsnæði lækkaðir

Eflum samkeppnishæfni með því að endurskoða fyrirkomulag fasteignaskatta með það að markmiði að minnka álögur á fyrirtæki og auka stöðugleika við innheimtu skattsins.

Fasteignaskattar á atvinnuhúsnæði Í mö.kr.

Fasteignaskattar á atvinnuhúsnæði 2020 Hlutfall af landsframleiðslu, %

”

Það verður að breyta reglum um álagningu fasteignagjalda. Þessi mikla hækkun sem orðið hefur á þessari skattlagningu á síðustu árum er alveg glórulaus. Endurskoða þarf grundvöll álagningar. Fasteignamat á ekki að mynda grunn að skattlagningu með þessum hætti.

Jón Þórðarson,
formaður Meistarafélags
iðnaðarmanna í Hafnarfirði.

Virðisaukaskattskerfið samræmt

Samræma þarf virðisaukaskattkerfið og tryggja þannig sanngjarna og skilvirka framkvæmd til að koma í veg fyrir að virðisaukaskattur veiki samkeppnisstöðu innlendra fyrirtækja

Þessi mismunun í virðisaukaskattskerfinu veikir verulega samkeppnisstöðu innlendra prentsmiðja gagnvart erlendum keppinautum. Þetta bætist við erfiða samkeppnisstöðu þar sem launa- og framleiðslukostnaður er almennt mun lægri hjá erlendum keppinautum og umhverfismál oft ekki eins vel sinnt í þeirra framleiðslu. Af þessum sökum er stærsti hluti íslenskra bóka prentaður erlendis. Þetta kemur niður á verðmæta- og atvinnusköpun okkar fyrirtækja hér á landi.

Ingibjörg Steinunn Ingjaldsdóttir,
framkvæmdastjóri mannauðs- og
markaðssviðs hjá Prentmet Odda

- Mikilvægt að tryggja aukna skilvirkni og fyrirsjáanleika í framkvæmd skatteftirlits með virðisaukaskatti. Þörf á heildarendurskoðun laganna um virðisaukaskatt með það að markmiði að einfalda þau og auka skilvirkni og fyrirsjáanleika í framkvæmd skatteftirlits.
- Ennfremur er mikilvægt að endurskoðun endurspegli atvinnu- og skattastefnu stjórnvalda þar sem tryggt er að skattheimtan hygli ekki erlendum keppinautum á kostnað innlendarar framleiðslu en jafnframt horft til þess að skapa jákvæða hvata sem styðja við markmið stjórnvalda, m.a. í umhverfismálum og uppbyggingu innviða og mannvirkja.
- Mikilvægt er að virðisaukaskattur veiki ekki samkeppnisstöðu innlendra fyrirtækja gegn erlendum keppinautum.
- Íslenskur prentiðnaður býr við skerta samkeppnisstöðu vegna þess að lagður er lægri virðisaukaskattur á innflutt prentverk (11%) en á innlenda prentþjónustu (24%). Þetta misræmi stuðlar að því að hagkvæmara er láta prenta íslensk verk erlendis og flytja þau til landsins frekar en prenta þau hérlendis. Með aðgerðum sínum hygla stjórnvöld beinlínis erlendum fyrirtækjum á kostnað innlendra. Um 80% íslenskra verka eru prentuð erlendis.
- Annað dæmi um ósamræmi í virðisaukaskattskerfinu er að einkareknar húðmeðferðarstofur bjóða í auknum mæli upp á þjónustu sambærilega við meðferðir á snyrtistofum. Þjónusta snyrtifræðinga ber almennt virðisaukaskatt 24% en enginn virðisaukaskattur er lagður á þjónustu heilbrigðisstarfsfólks sem skekkir verulega samkeppnisstöðu snyrtifræðinga.

Mótmælum mikilli hækkun krónutölugjalda

Leggja samtökin því til að hækkun áðurnefndra gjalda verið dregin til baka

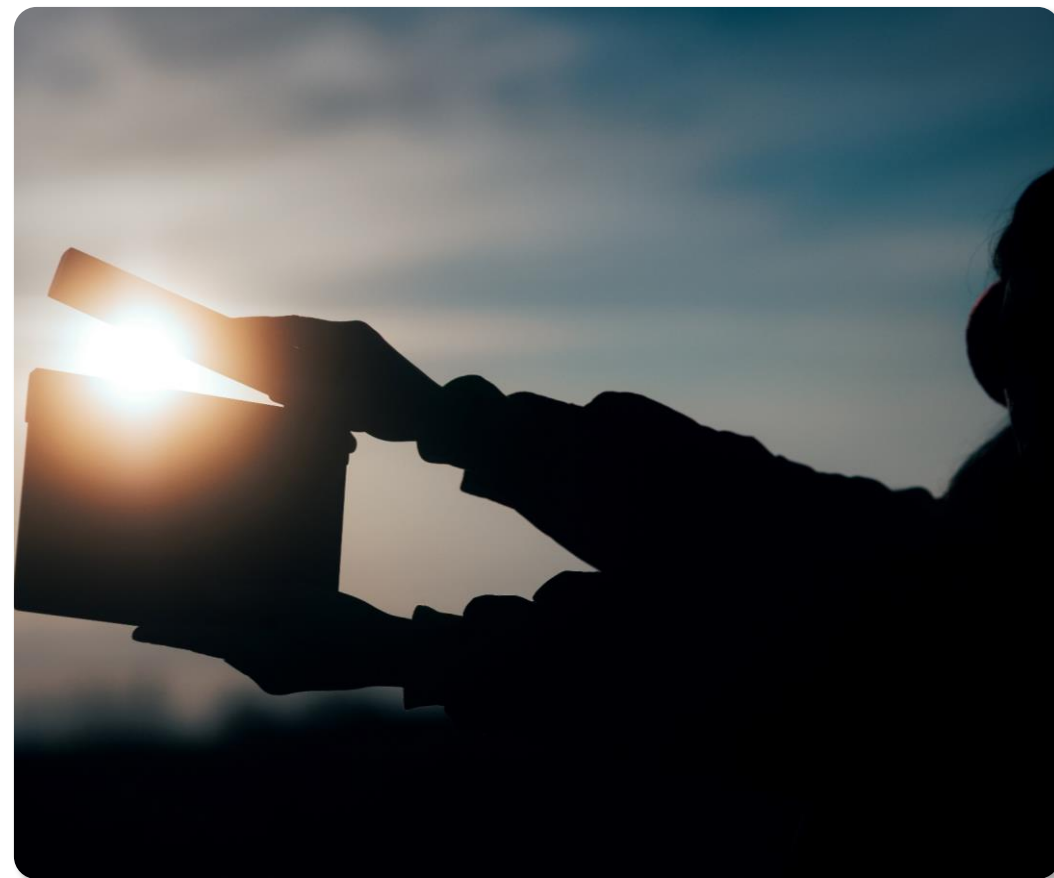
- Í fjárlagafrumvarpinu er gert ráð fyrir að svokölluð krónutölugjöld á olíugjaldi, bensíngjaldi, kílómetragjaldi, bifreiðagjald og áfengis- og tóbaksgjaldi hækki í samræmi við áætlaða vísitölu neysluverðs í árslok eða sem nemur um 7,7%.
- SI gagnrýna harðlega áform um hækkun krónutölugjalda. Síðustu ár hafa þessi gjöld árlega hækkað umtalsvert sem hefur komið mjög niður á íslenskum framleiðendum. Bent er á að áfengisgjald á Íslandi er langhæst í Evrópu og hefur gjaldið óhjákvæmilega gríðarlega mikil áhrif starfsumhverfi íslenskra áfengisframleiðenda og komið verulega niður á samkeppnishæfni þeirra.
- Til að auka samkeppnishæfni fyrirtækja eða hið minnsta draga ekki úr henni er mikilvægt að halda aftur af hækkunum á sköttum og gjöldum.
- Ljóst er að slíkar hækkunir munu einnig bitna hart á neytendum enda koma slíkar hækkunir til með að hækka vöruverð og neysluverðsvísitölu. Stjórnvöld ættu öðru fremur að draga úr hömlum og álögum á þessum tímamarki til að styrkja íslenskt atvinnulíf sem skilar sér síðan í aukinni hagsæld.
- Leggja samtökin því til að hækkun áðurnefndra gjalda verið dregin til baka.

Endurgreiðslna til kvikmyndagerðar endurspeglí útgefin vilyrði

Samtökin leggja til að áætluð fjárhæð vegna endurgreiðslna verði hækkuð með tilliti til raunfjárhæðar endurgreiðslna fyrra árs

- Kvikmynda- og sjónvarpsiðnaður á Íslandi hefur verið í miklum blóma og vexti undanfarin ár. Leikur enginn vafi á að öflugt endurgreiðslukerfi vegna kvikmyndaframleiðslu hefur skipt sköpum.
- Samtökin áréttu að undanfarin ár hefur fjárhæð áætlaðra endurgreiðslna vegna kvikmyndagerðar verið vanáætluð í fjárlögum. Vegna vanáætlunar stjórnvalda tefjast endurgreiðslur ítrekað.
- Hefur þetta skapað mikla óvissu fyrir kvikmyndaframleiðendur sem standa frammi fyrir því að þurfa að fjármagna framleiðslu með aukinni lántöku með tilheyrandi kostnaði allt þar til endurgreiðslur berast á ný.
- Að mati samtakanna er með öllu óásættanlegt að kvikmyndaframleiðendur þurfi að bíða milli vonar og ótta eftir aukinni fjárveitingu í fjáráukalögum eða öllu verra til næsta fjárhagsárs.
- Samtökin leggja til að áætluð fjárhæð vegna endurgreiðslna verði hækkuð með tilliti til raunfjárhæðar endurgreiðslna fyrra árs. Þannig myndu stjórnvöld stuðla að fyrirsjáanleika fyrir kvikmyndaframleiðendur og tryggja skilvirkni endurgreiðslukerfisins.

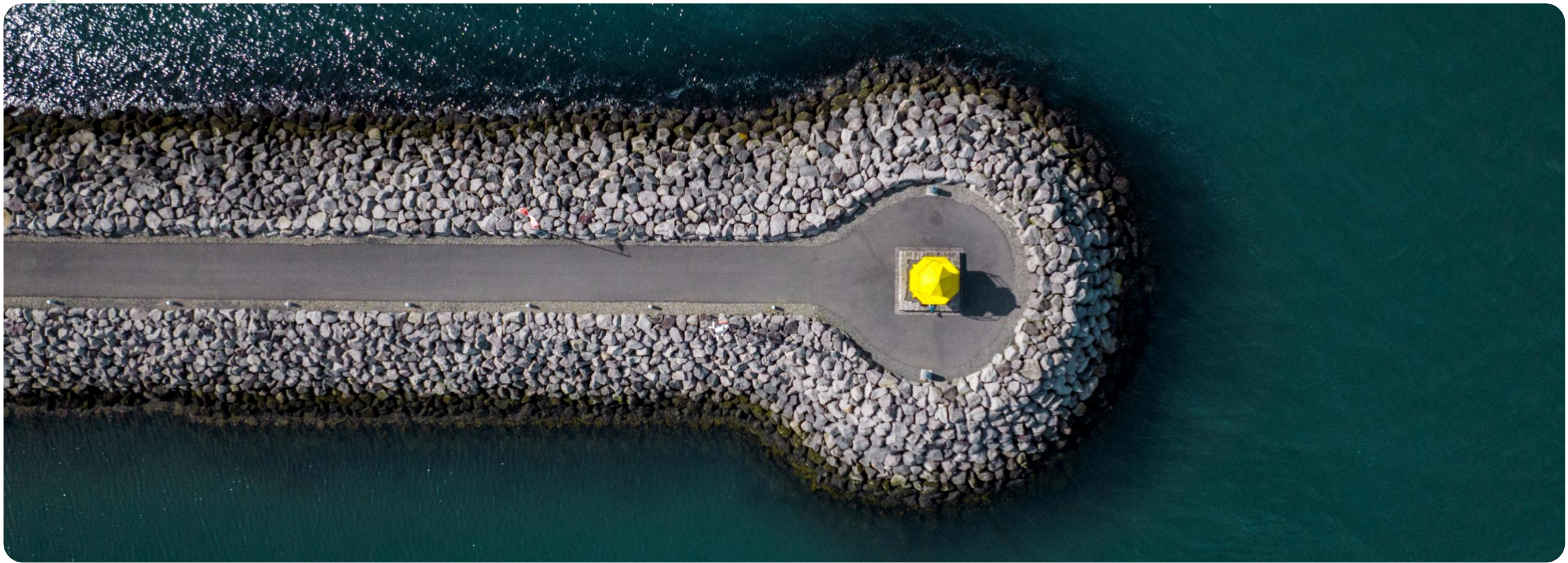

Niðurskurður til kvikmyndasjóða mun hafa alvarlegar afleiðingar

Fyrirsjáanleiki í stuðningssumhverfi kvikmyndaiðnaðar skiptir sköpum.

- Hagaðilar í kvikmyndaiðnaði í samráði við stjórnvöld hafa lagt mikla vinnu í gerð heildstæðrar stefnu fyrir íslenska kvikmyndagerð sem ætlað er að styrkja íslenska menningu, tungu og samfélag.
- Niðurskurður sem boðaður er til kvikmyndasjóða í frumvarpi þessu nemur 433 milljónum króna sé litið til fjárframlaga síðasta árs.
- Að mati SI mun slíkur niðurskurður hafa alvarlegar afleiðingar fyrir framleiðslu verkefna sem eru þýðingarmikil í listrænu og menningarlegu samhengi.
- Það er ljóst að sterkara sjóðakerfi sem styður við fjölbreytt íslensk kvikmyndaverk og setning nýs styrkjaflokks fyrir sjónvarpsþáttargerð er forgangsverkefni innan Kvikmyndastefnu stjórnvalda enda tilgreint sem fyrsta aðgerð í annars metnaðarfullri áætlun.
- Sá niðurskurður sem boðaður er í frumvarpi þessu mun þvert á móti hafa þær afleiðingar í för með sér að færri íslensk kvikmyndaverk verða framleidd. Er þá ótalin sú röskun sem niðurskurðurinn mun hafa á framleiðslu verka sem eru á byrjunarstigum og í vinnslu.
- Fyrirsjáanleiki í stuðningssumhverfi kvikmyndaiðnaðar skiptir sköpum. Ákvarðanir um fjárfestingu í verkefnum eru teknar á grundvelli opinberra vilyrða og áætlana. Um er að ræða verulegar fjárfestingar í hverju verkefni en ferli kvikmyndaverkefna frá hugmynd til sýningar telur oft á tíðum í fjölda ára. Það skiptir því sköpum að samræmi sé í opinberum yfirlýsingum og stefnum og svo aðgerðum, til að mynda fjárlögum. Mikilvægt er að framgangur þeirra verkefna sem eru í bígerð ásamt þeirri framleiðslu sem þegar er hafin verði tryggð. SI leggur áherslu á að umræddur fjárlagaliður verði endurskoðaður með tilliti til fjárveitingar síðasta árs og eftirfylgni Kvikmyndastefnu stjórnvalda til ársins 2030.

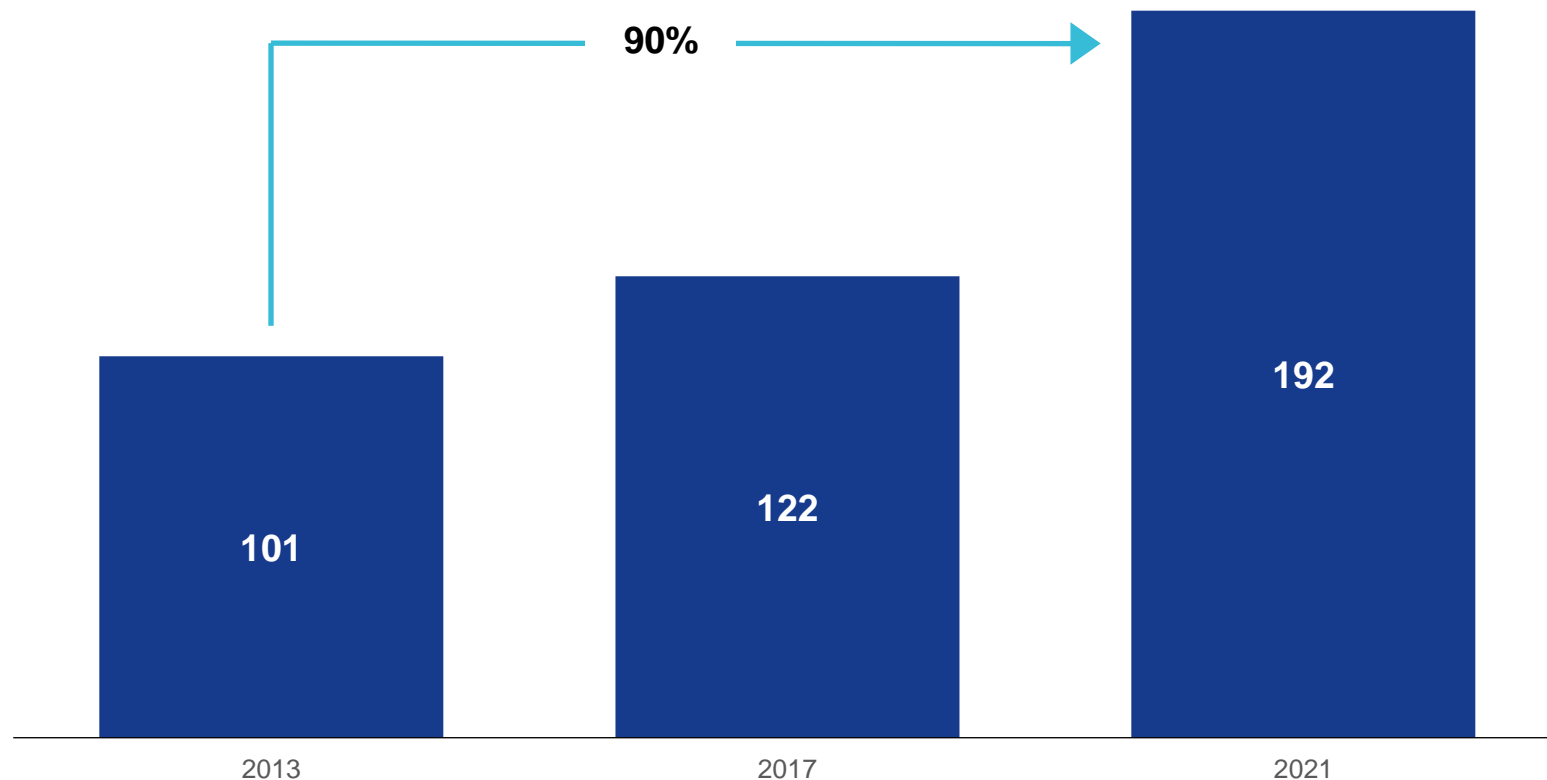
Nýsköpun – forsenda framleiðni- aukningar og verðmætasköpunar

Samtökin fagna áherslum á nýsköpun og eflingu hugverkaiðnaðar

Samtökin fagnar sérstaklega þeim fyrirætlunum stjórnvalda að viðhalda endurgreiðslukerfi vegna rannsókn- og þróunarkostnaðar

Útflutningstekjur hugverkaiðnaðar

Í mö.kr.

- SI hafa lagt ríka áherslu á eflingu nýsköpunar undanfarin ár sem er að mati samtakanna lykillinn að öflugum og fjölbreyttu hagkerfi til framtíðar.
- Fjárfesting í rannsóknum og þróun, nýsköpun og hugverk eru auðlind nýrrar útflutningsstoðar í hagkerfinu, hugverkaiðnaðar.
- Samtökin taka undir með því sem fram kemur í umfjöllun um frumvarpið að útgjöld til málaflokksins muni bera ríkulegan ávöxt.
- Útgjöldin ríkisins til málaflokks nýsköpunar skila sér í auknum útflutningstekjum Íslands til framtíðar, stærri skattstofni og auknum stöðugleika íslenska hagkerfisins. Áherslum í fjárlögum á rannsóknir og nýsköpun er því fagnað.

Samtökin fagna að viðhalda eigi endurgreiðslum vegna R&D

Mikilvægt er að gera endurgreiðsluhlutfall og þak vegna kostnaðar sem fellur til vegna R&D varanlegt

- Samtökin fagna sérstaklega þeim fyrirætlunum stjórnvalda að viðhalda hækkunum á endurgreiðslum vegna rannsókn- og þróunarkostnaðar fyrirtækja en hækkun árið 2018 og aftur árið 2020 hefur skipt sköpum fyrir hugverkaiðnað.
- Endurgreiðslurnar hafa leitt til fjölgunar starfa og aukinna fjárfestinga í rannsóknum og þróun, til að mynda í líf-, lyfja- og heilbrigðistækni og tölvuleikjaiðnaði, á síðustu tveimur árum.
- Þetta hefur leitt til vaxtar í útflutningstekjum hugverkaiðnaðar sem námu 192 ma.kr. árið 2021 sem er um 91 mö.kr meiri útflutningstekjur en árið 2013.
- SI vilja í þessu samhengi koma því á framfæri að mikilvægt er að líta á skattahvata á borð við endurgreiðslur vegna rannsókna og þróunar sem fjárfestingu. Samtökin leggja því til að horfið verði frá því að tala um fjárfestingu í rannsóknum og þróun sem styrki og að frekar verði notast við orðalag á borð við fjárfestingu, skattahvata eða framlag.
- Skattfrádráttur vegna rannsókna og þróunar er öflugasta tól stjórnvalda til þess að efla nýsköpun hér á landi og hvetja íslensk fyrirtæki og frumkvöðla til þess að leggja áfram stund á að finna nýjar lausnir og búa til ný verðmæti.
- Öflugt, samkeppnishæft skattahvatakerfi stuðlar að því að íslensk fyrirtæki haldi áfram starfsemi sinni hér á landi, íslenskir frumkvöðlar stofni fyrirtæki hér og innlendir og erlendir fjárfestar sjái hag sinn í að fjárfesta í íslenskum nýsköpunarfyrirtækjum.
- Samtökin leggja því ríka áherslu á að stjórnvöld leitist við að skapa stöðugt og fyrirsjáanlegt nýsköpunarumhverfi enda gera fyrirtæki í rannsóknum og þróun áætlanir til margra ára í senn auk þess sem fjárfestar gera kröfu um samfellu í stuðningi stjórnvalda.
- Samtökin leggja af þessum sökum áherslu á að áform stjórnvalda um að endurgreiðsluhlutfall og þak vegna kostnaðar sem fellur til við rannsóknir og þróun hjá nýsköpunarfyrirtækjum verði gert varanlegt nái fram að ganga og að útgjöld til málaflokksins haldist í hendur við þau áform.

Helsta vaxtahindrun hugverkaiðnaðar er skortur á sérfræðipækkingu

Mikilvægt er að efla menntakerfi hér á landi og fjölga útskrifuðum með tæknimenntun

- Samkeppnissjóðir á borð við Tækniþróunarsjóð og Rannsóknarsjóð gegna veigamiklu hlutverki á fyrstu stigum sprotafyrirtækja en fjölmörg öflug nýsköpunarfyrirtæki hefðu aldrei orðið að veruleika ef þessara styrkja hefði ekki notið við.
- Því fagna SI því að hækkun á framlagi til þessara sjóða verði gerð varanleg. Þetta er fjárfesting til framtíðar sem hefur sýnt sig að skilar sér margfalt til baka til samfélagsins.
- Helsta vaxtahindrun hugverkaiðnaðar í dag er skortur á sérfræðipækkingu en samkvæmt greiningu SI er áætlað að um 9.000 sérfræðinga þurfi til að anna eftirspurn og vaxtaráformum í hugverkaiðnaði heilt yfir á næstu 5 árum.
- Mikilvægt er að efla menntakerfi hér á landi og fjölga útskrifuðum með tæknimenntun eins og nánar verður vikið að hér síðar í umfjöllun um menntamál.
- Ljóst er að stór hluti þess mannauðs mun koma erlendis frá og hvetja SI því stjórnvöld til að liðka fyrir komu erlendra sérfræðinga hingað til lands. Það er hægt að gera með einföldun ferla, markaðssetningu og eftirfylgni.
- Ísland á í samkeppni um hæfileikaríkt fólk við önnur lönd og þarf því að efla hvatakerfi með áframhaldandi skattfrádrætti á tekjum erlendra sérfræðinga auk þess sem markvisst þarf að skapa góða umgjörð um erlenda sérfræðinga og fjölskyldur þeirra.

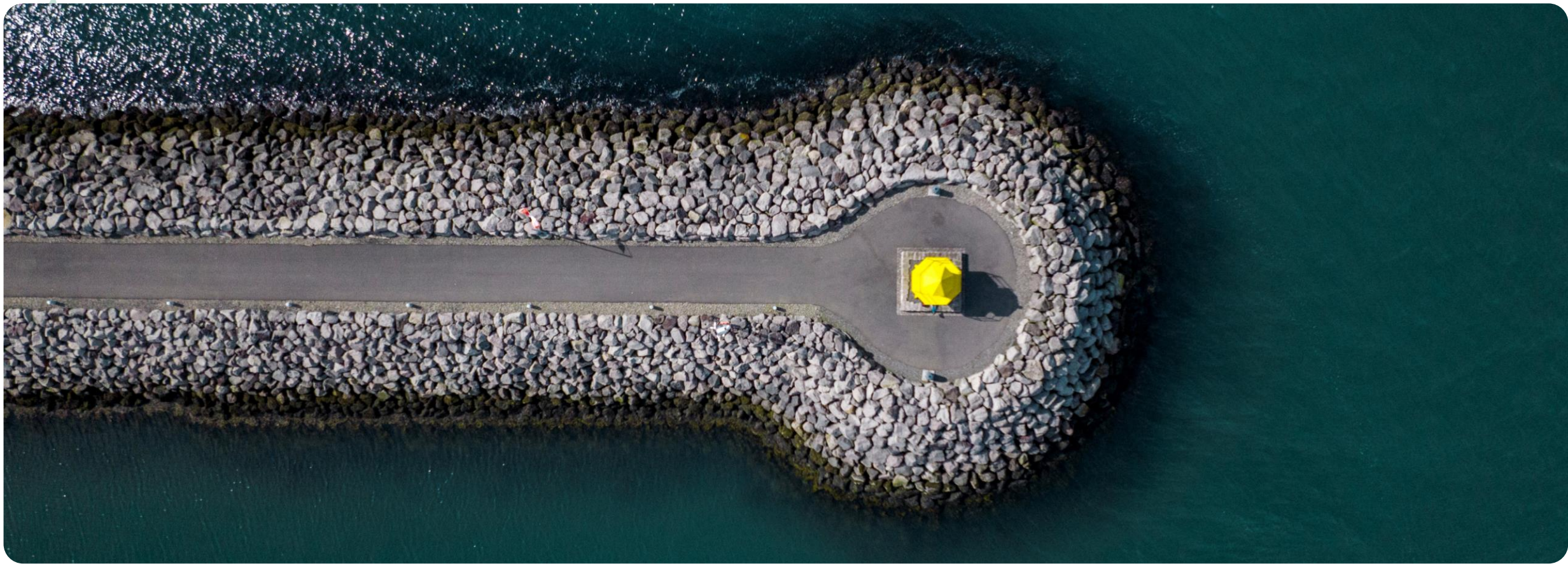
6. MAÍ 2022

NÍU ÞÚSUND SÉRFRÆÐINGA ÞARF TIL VAXTAR Í HUGVERKAIÐNAÐI

SAMANTEKT

- Útflutningstekjur hugverkaiðnaðar námu 192 m.kr. á síðasta ári eða 16% af útflutningstekjum íslenska þjóðarþúsins. Það er ríflega 91 ma.kr. meira en gjaldyristekjur greinarinnar voru árið 2013.
- Með markvissri stefnumörkun og aðgerðum stjórnvalda á undanförunum árum og drifkrafti og áráðni frumkvöðla hefur hugverkaiðnaður fest sig í sessi sem fjórða stöðin í verðmætastöðum og útflutningi Íslands.
- Mikil vaxtatekifæri eru enn fyrir hendi í hugverkaiðnaði en áframhaldandi vöxtur er óhugsandi nema ríkt framboð sé af sérhæftri þekkingu, reynslu og mannaúti.
- Til þess að vaxtaáætlanir í hugverkaiðnaði nái fram að ganga þarf að fjölga sérfræðingum um allt að 9 þúsund næstu fimm árin. Þetta mat er byggt á niðurstöðum könnunar meðal stjórnenda fyrirtækja í hugverkaiðnaði innan SI. Það eru 1.800 manns að meðaltali á ári.
- Í könnuninni kemur fram að í kringum 80% fyrirtækjanna vantar starfsfólk í dag til þess að viðhalda starfsemi sinni.
- Flest fyrirtækjanna segjast þurfa að fylla á bilinu 1-5 stöðugildi til þess að viðhalda núverandi starfsemi en dæmi eru um að fyrirtæki vanti allt að 80 nýja starfsmenn.
- Til þess að eiga möguleika á vexti segjast öll fyrirtækin þurfa að fjölga starfsfólki. Samtals telur sú þörf í dag á bilinu 350-400 stöðugildi og þarf af gera fyrirtækin ráð fyrir að um helming þeirra þurfi að fylla með erlendum sérfræðingum.
- Áætluð þörf fyrirtækjanna sem þátt tóku í könnuninni til næstu fimm ára er samtals rúmlega 1.600 manns ef vaxtaráætlanir þeirra ná fram að ganga. Til þess að viðhalda starfsemi sinni þurfa þau á bilinu 500 til 600 manns. Af svörum fyrirtækjanna má dæma að þau gera ráð fyrir að allavega helming starfsmanna þurfi að sækja erlendis frá.
- Svörin benda til þess að mjög fjölbreytta þekkingu vanti inn í fyrirtækin. Flest fyrirtækin segjast þurfa forritara, sérfræðinga í hugbúnaðargerð og starfsfólk sem er reynt í hugverkavernd, auk þess sem mörg fyrirtækjanna þurfa sérfræðinga í markaðssetningu og sölu erlendis.
- Flest fyrirtækjanna vantar mjög sérhæfða þekkingu og reynslu. Sem dæmi má nefna sérfræðinga örgjörvaforritun, sérfræðinga í skjálausemum með áherslu á persónuvernd, framleiðendur sem geta unnið innan tæknistíptipu, kvikara, sérfræðinga í þörungargættun, sérhæfða viðmótshönnuð, fjárfraeðishönnuð, leikjaprófara og sérfræðinga í lífrænni efnasmíði.
- Fyrirtækin sögðust mörg hver eiga erfitt með að spá fyrir um hvers konar hæfni þurfi á næstu árum þar sem þau starfa á brún tækniframþróunar og færni.

Samtök Iðnaðarins • Borgardíni 35 • 591 0100 • mottaka@si.is • www.si.is

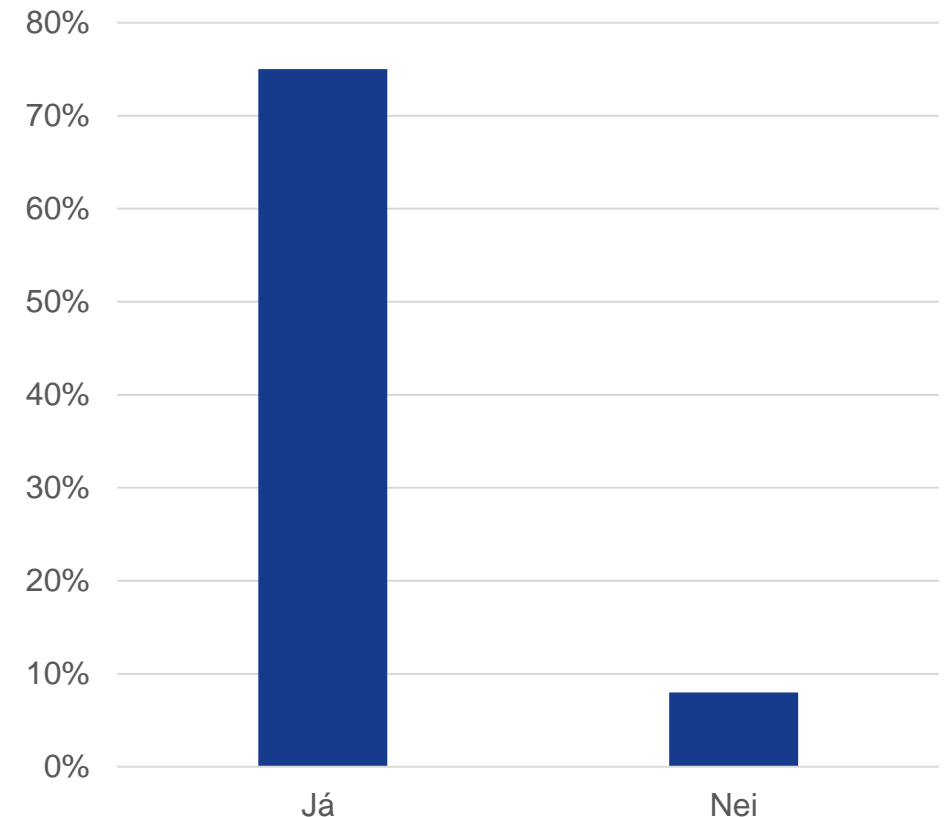
Mannauður sem mætir þörfum atvinnulífsins

SI hvetja stjórnvöld til þess að setja nýjan Tækniskóla á dagskrá

Fjölgun iðnmenntaðra á vinnumarkaði styrkir framboðshlið hagkerfisins.

- Ef efla á framleiðni og samkeppnishæfni þjóðarinnar þarf að forgangsraða fjármunum til að tryggja framúrskarandi menntun landsmanna. SI horfa m.a. sérstaklega til þess markmiðs stjórnvalda að fjölga útskrifuðum úr starfs- og tækninámi.
- OECD bent á að misræmi gæti milli þeirrar menntunar sem í boði er og þarfa atvinnulífsins, sem í auknum mæli sækist eftir starfsfólki með sérhæfða færni í verk og tæknigreinum.
- Fram kemur hjá stjórnendum fyrirtækja sem tóku þátt í könnun sem Outcome gerði fyrir SI að þeir telji að framboð af sérmenntuðu vinnuafli verði takmarkandi þáttur fyrir vöxt fyrirtækisins litið til næstu 12 mánaða. Það stefnir því í óefni.
- Brýn þörf er að bregðast skjótt við og mennta fleira fólk til starfa og þar þarf að leggja sérstaka áherslu á iðn- og starfs- og tæknimenntun.
- Það eru ákveðin vonbrigði að sjá að fyrirhuguð framlög til fjárfestinga á framhaldsskólastiginu fylgja ekki fögrum fyrirheitum í stjórnarsáttmála en hvergi er minnst á nýjan Tækniskóla í fjármálafrumvarpinu.
- Samtök iðnaðarins hvetja stjórnvöld til þess að setja nýjan Tækniskóla raunverulega á dagskrá enda rímar það við helstu áherslur fjármálaáætlunar um nám í takt við þarfir samfélags og fjölgun útskrifaðra úr starfs- og tækninámi.

Telur þú að framboð af sérmenntuðu vinnuafli verði takmarkandi þáttur fyrir vöxt þíns fyrirtækisins litið til næstu 12 mánaða?

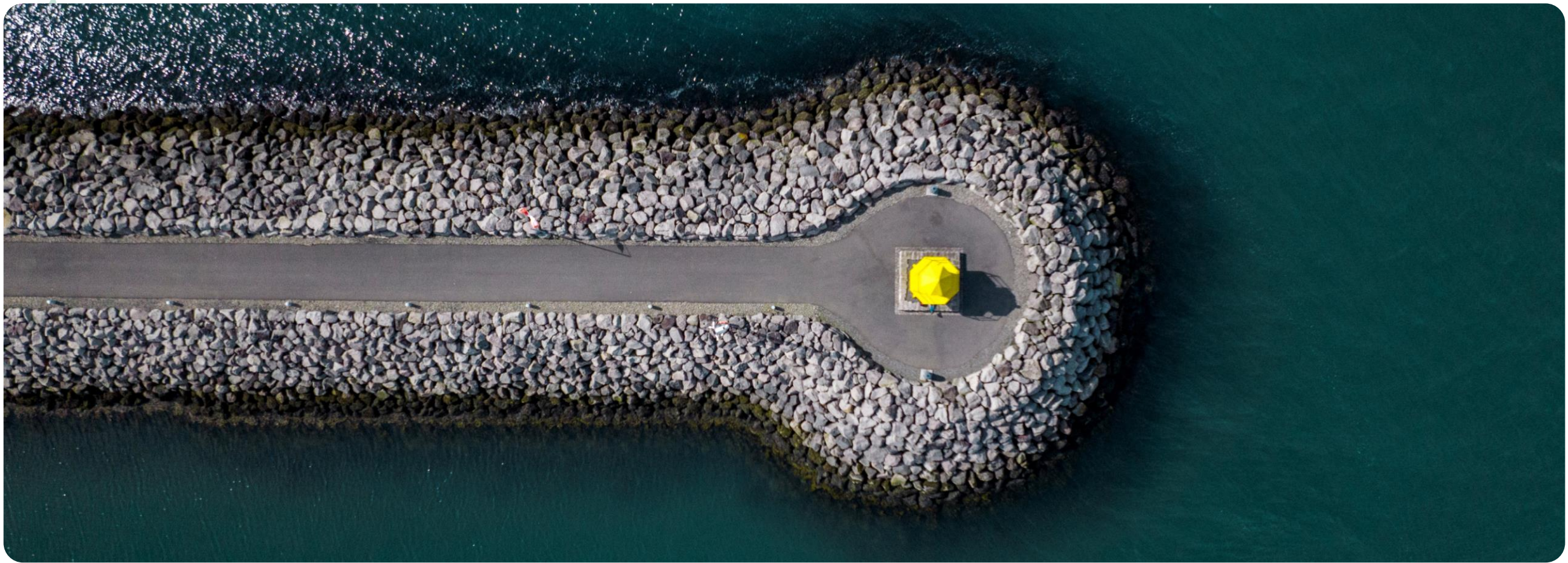

Auka þarf framlög í Vinnustaðanámssjóð

Nýta á fjárhagslega hvata til að auka hlutfall brautskráðra úr STEM fögum

- Nýstofnuð Nemastofa atvinnulífsins mun halda utan um það átak að fjölga vinnustaðanámsslássum í samvinnu við starfsnámskóla og mennta- og barnamálaráðuneytið.
- Samtök iðnaðarins hvetja stjórnvöld til þess að auka framlög í Vinnustaðanámssjóð í þessu sambandi en við blasir að framlög þyrftu að vera allt að 50% hærri en þau eru, ef miðað er við þá fjölgun sem orðið hefur á starfsnámsnemum. Mikilvægt er að endurskoða lög um vinnustaðanámssjóð hið fyrsta.
- Eitt af mikilvægustu verkefnum á háskólastiginu er endurskoðun reglna nr. 646/1999 um fjárveitingar til háskóla. Það skiptir miklu máli að vel takist til hér og standa vonir til að fjárhagslegir hvatar verði nýttir til að auka hlutfall brautskráðra í svokölluðum STEM fögum en það er 20% á Íslandi en yfir 25% að meðaltali í löndum OECD.
- SI geta tekið undir markmið og helstu verkefni í menntamálum sem koma fram í fjármálafrumvarpinu og leggja áherslu á að stjórnvöld líti á útgjöld til menntunar sem fjárfestingu sem mun skila sér í öfluggu menntakerfi sem tengir saman færni mannauðsins og þarfir atvinnulífsins á hverjum tíma.

Traustir innviðir undirstaða verðmætasköpunar

Niðurskurður í fjárfestingum í innviðum er skuldasöfnun

Mikil uppsöfnuð viðhalds- og nýfjárfestingarpörf í innviðakerfinu

- Fjárfesting í efnislegum innviðum leggur grunn að hagvexti framtíðarinnar.
- Fjárfesting í innviðum, s.s. í höfnum, flugvöllum, vegum og brúm, eykur samkeppnishæfni og afkastagetu þjóðarbúsins sem skilar sér í aukinni verðmætasköpun og auknum gjaldeyristekjum.
- Fjárfesting hins opinbera í innviðum þarf ávallt að mæta þörfum atvinnulífsins og heimila.
- Áhersla þarf að vera lögð á fjárfestingu í innviðum sem skapa mestan þjóðhagslegan ávinning.
- Mikil uppsöfnuð viðhalds- og nýfjárfestingarpörf er nú í innviðakerfinu hér á landi, líkt og kemur fram í skýrslu Samtaka iðnaðarins og Félags ráðgjafarverkfræðinga Innviðir á Íslandi 2021 – ástand og framtíðarhorfur.
- Mikilvægt er að unnið sé markvisst á því að mæta þeirri þörf á næstu árum.
- Gæta þarf að því að markmiði um lægri skuldir ríkissjóðs sé ekki náð með því að skapa viðlíka ástand og á árunum eftir efnahagsáfallið 2008 þar sem of litlum fjármunum var varið í fjárfestingar og viðhald innviða.

Innviðir á Íslandi 2021 – ástand og framtíðarhorfur

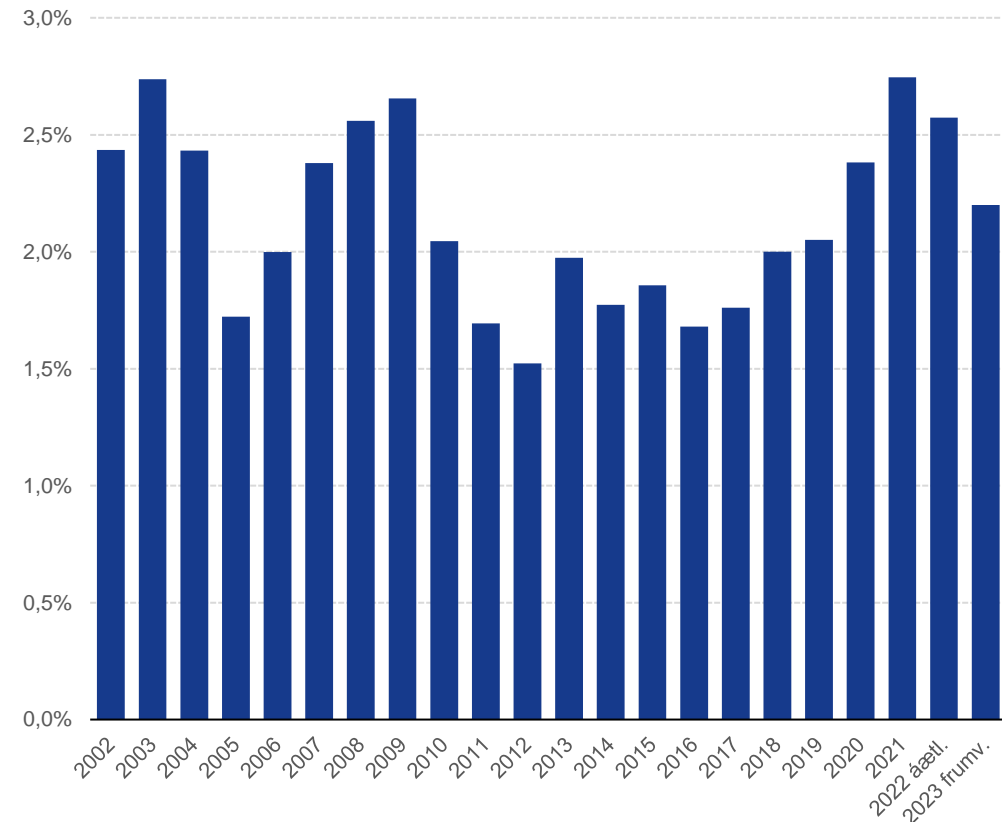

Áhyggjuefni að dregið sé úr fjárfestingum ríkisins í frumvarpinu

Mikilvægt er að mati SI að fallið sé frá þessum niðurskurði

- SI áhyggjum sínum af því að dregið sé úr fjárfestingum ríkisins í frumvarpinu. Hér ber til þess að líta að frumvarpið gerir ráð fyrir lækkun fjárheimilda til samgönguinnviða.
- Samdráttur í fjárfestingum ríkisins m.a. í vegakerfinu skv. frumvarpinu vekur upp ugg um að framundan sé tímabil þar sem þörf efnahagslífsins fyrir innviðauppbyggingu verði ekki mætt með fullnægjandi hætti.
- Hliðrun fjármuna á milli ára, sem leið til að draga úr þenslu og stemma stigu við verðbólgu, skapar ennfremur óstöðugt starfsumhverfi fyrir fyrirtækin en samfella í verkefnum og stöðugt, hæfilegt álag í uppbyggingu innviða á þessum tímum er mikilvægt.
- Sér í lagi þar sem fyrirtækin eru að huga að fjárfestingum, m.a. í umhverfisvænni tækjabúnaði, til að mæta loftlagsmarkmiðum stjórnvalda.
- Þá mun umræddur niðurskurður leiða til þess að mikilvæg samgönguverkefni á stofnvegum kringum höfuðborgarsvæðið, til að mynda framkvæmdir á Reykjanesbraut, verði frestað áfram.
- Mikilvægt er að fallið sé frá þessum niðurskurði í fjárfestingum.

Fjárfesting ríkisins sem hlutfall af VLF

Nauðsyn þess að efla Ask - mannvirkjarannsóknarsjóð

Miklar áskorandir þegar kemur að hlutverki byggingariðnaðarins í loftlagsmálum

- Skortur á rannsóknum stendur í vegi fyrir hraðari uppbyggingu á vistvænu húsnæði sem og skortur á rannsóknum á vistvænu byggingarefni við íslenskar aðstæður.
- Ljóst er að hinn nýstofnaði samkeppnissjóður, Askur – mannvirkjarannsóknarsjóður, er mikilvægur farvegur til eflingar á rannsóknum á þessu sviði.
- Árið 2021 veitti sjóðurinn 95 milljónir í styrki til nýsköpunar og rannsókna á þessu sviði og mun sjóðurinn veita styrki að sömu upphæð vegna ársins 2022.
- Þær fjárhæðir teljast mjög lágar ef litið er til umfangs mannvirkjageirans og þess að nú er búið er að leggja Rannsóknarstofu byggingariðnaðarins niður. Því til stuðnings má benda á að heildarfjárhæðir umsókna vegna síðasta árs námu tæpum hálfum milljarði.
- Samtökin benda á að afar mikilvægt sé að tryggja frekara fjármagn til sjóðsins svo unnt sé að stuðla að markvissari rannsóknum og nýsköpun á sviði mannvirkjagerðar til framtíðar, þar á meðal vistvænum byggingarefnum.

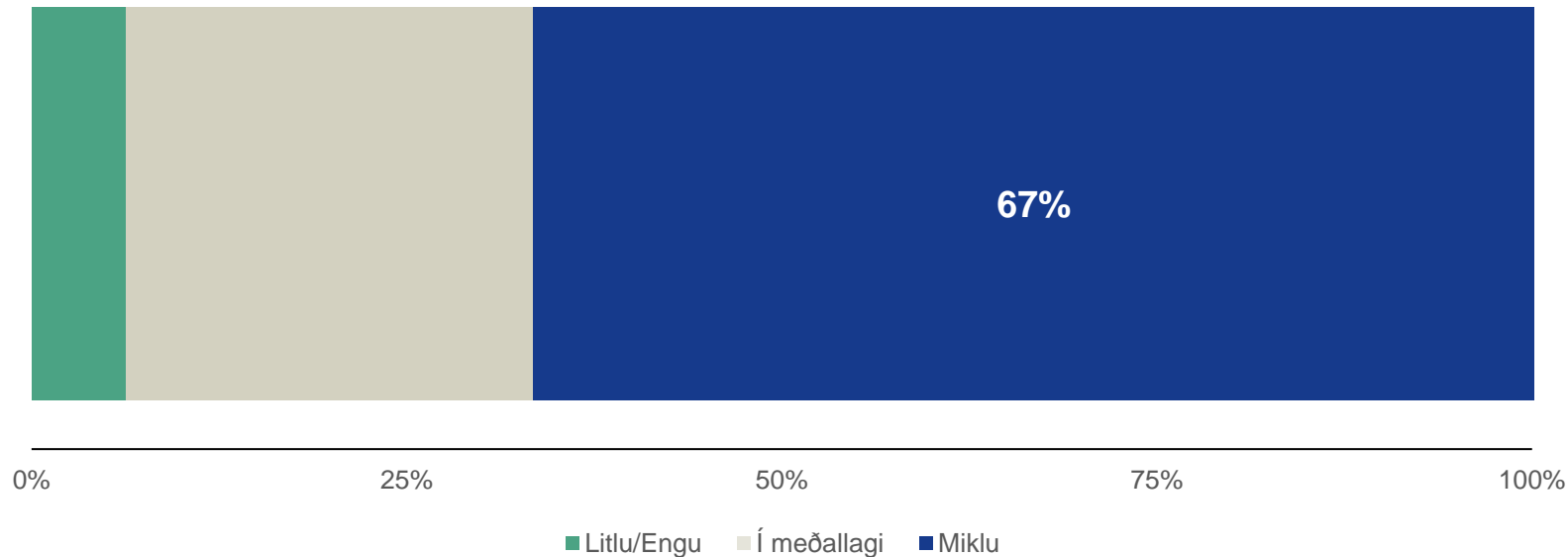

Græn iðnbylting

Græn iðnbylting

Meirihluti iðnfyrirtækja með markmið í loftslagsmálum

Hversu miklu eða litlu skiptir sjálfbærni fyrir rekstur fyrirtækis þíns?

”

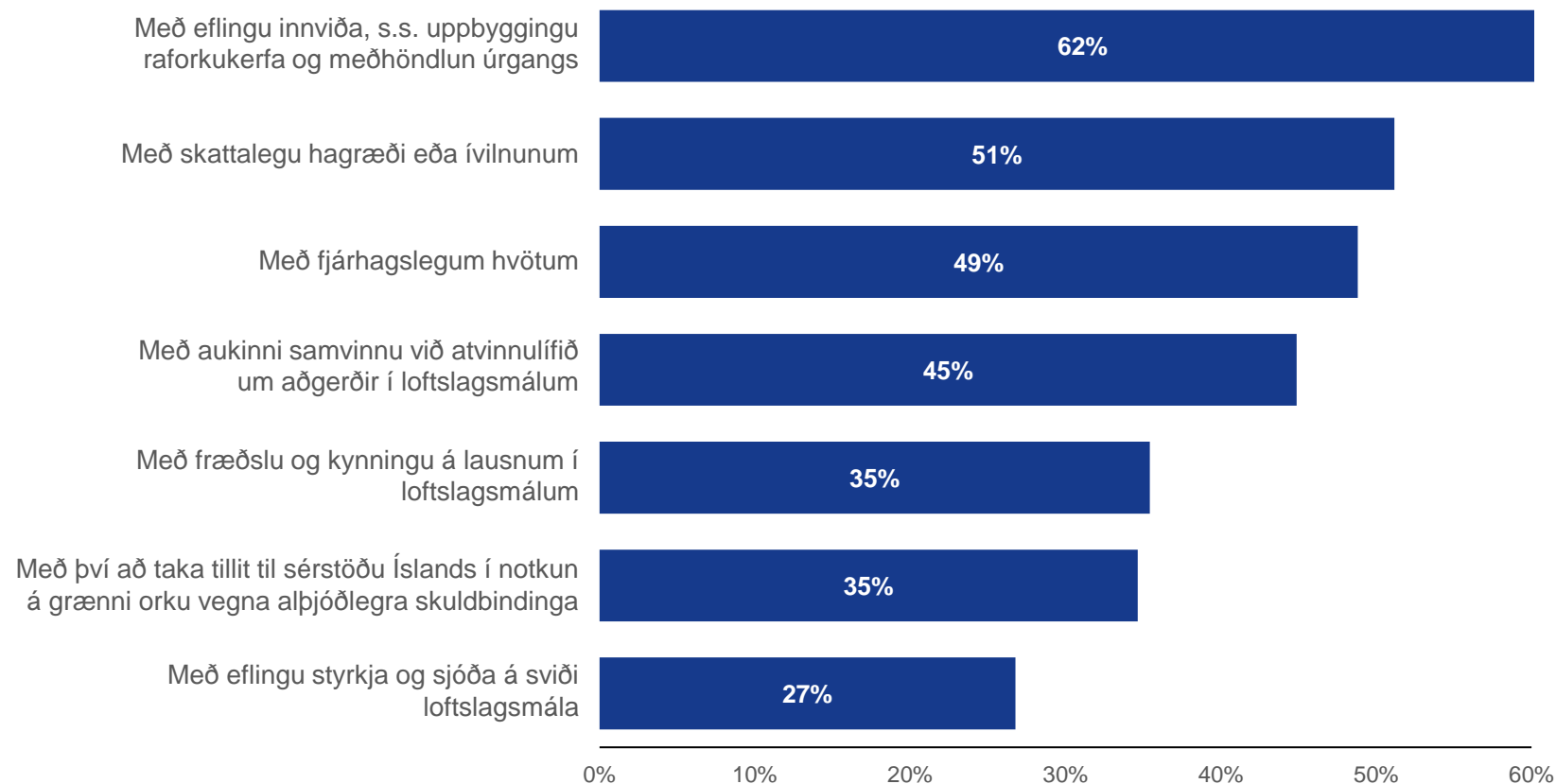
Við hjá Elkem stefnum að því að skipta yfir í 100% endurnýjanleg kolefni á næstu árum. Auk þess stefnum við á að fanga losunina og framleiða úr henni rafeldsneyti eða dæla niður í jörðina. Við getum í raun orðið kolefnisryksuga og skilað samdrætti í losun upp á allt að milljón tonnum af CO₂ á ári.

Álfheiður Ágústsdóttir,
forstjóri Elkem.

Iðnaðurinn ætlar ekki að láta sitt eftir liggja

Meirihluti iðnfyrirtækja með markmið í loftslagsmálum

Hvernig getur hið opinbera, ríki og sveitarfélög, stutt við aðgerðir fyrirtækja í loftslagsmálum?

”

Áherslur og markmið stjórnvalda eru í raun þær sömu og atvinnulíffssins þegar kemur að því að leita lausna til að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda. Í ljósi þess að þær kalla á nýsköpun og tækniþróun væri mjög til bóta að kerfið í kringum stuðning og styrkveitingar til þeirra verkefna væri bæði gegnsærra og skilvirkara.

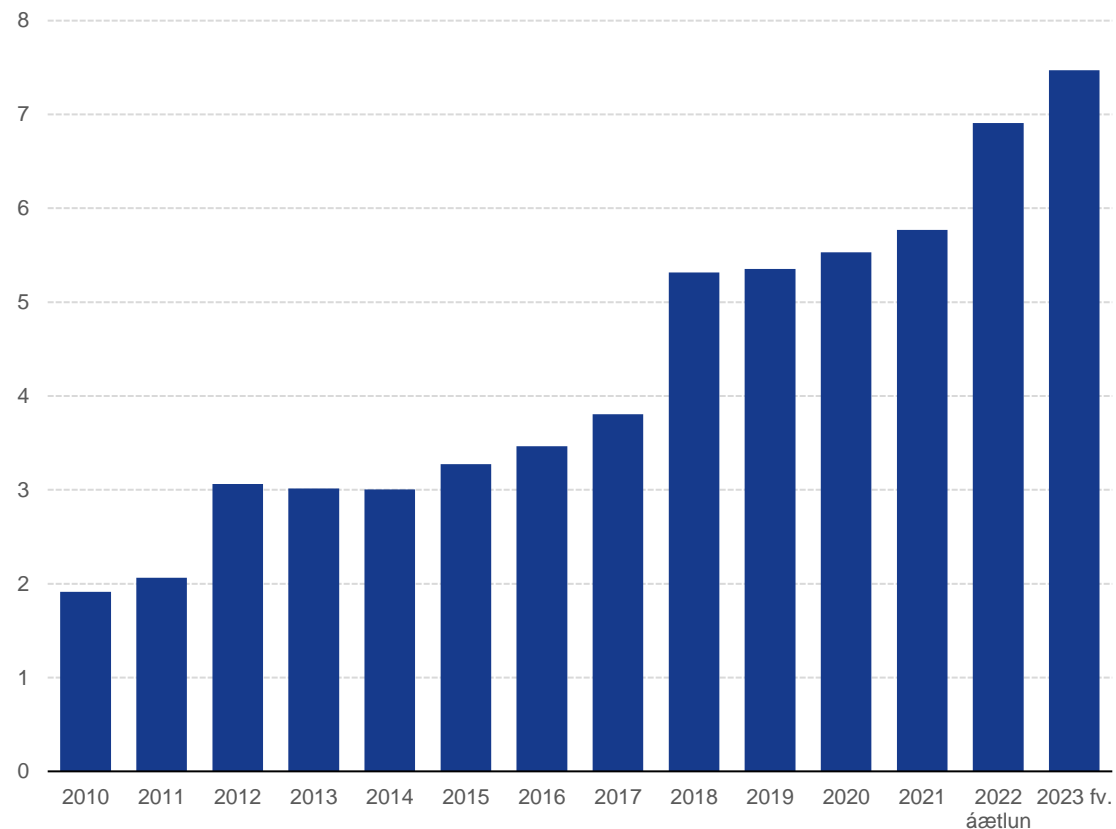
Gunnar Guðlaugsson,
forstjóri Norðuráls.

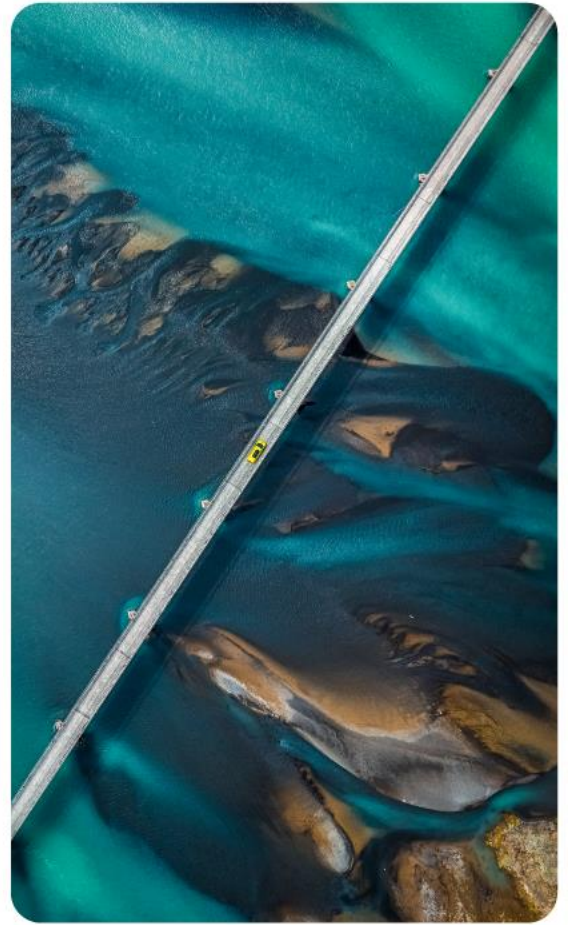
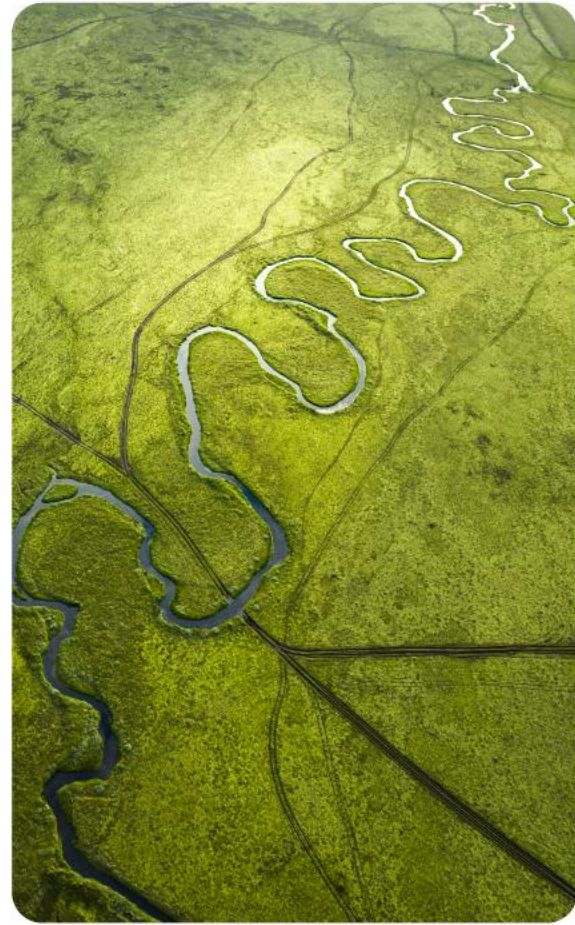
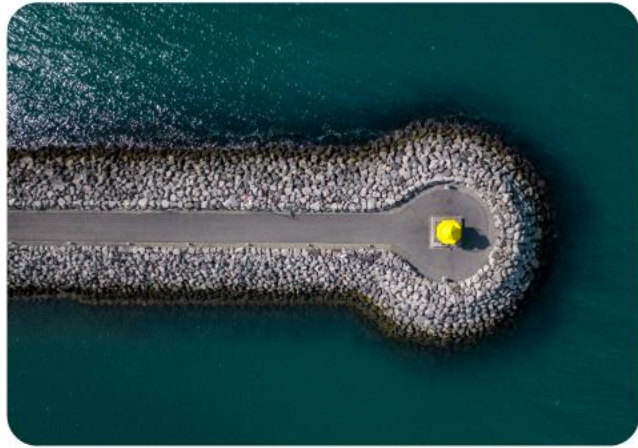
Umhverfisgjöld skili sér til baka í umhverfis- og loftslagsaðgerðir

Gæta þarf hófs í álagningu umhverfisgjalda

- Hér á landi hafa verið innleiddar fjölmargar tegundir umhverfisgjalda í iðnaði og á öðrum sviðum atvinnulífs.
- Má nefna gjöld vegna meðhöndlunar úrgangs eða notkunar á tilteknum efnum sem og skila- eða kolefnisgjöld. Gjöldin geta annaðhvort verið í formi skatts eða þjónustugjalds og eru þessir gjaldstofnar farnir að skila talsverðum tekjum í ríkissjóð.
- Frá árinu 2010 og til ársins 2023 m.v. fjárlagafrumvarpið mun ríkissjóður innheimta samtals 68 ma.kr., í kolefnisgjöld á verðlagi þessa árs.
- Möguleikar fyrirtækja og almennings til að mæta umræddum hækkunum eru takmarkaðir.
- Tryggja þarf að gjaldtakan sé ekki án takmarkana og að hún sé ekki fram úr hófi.
- Gæta þarf hófs við álagningu umhverfisgjalda og um leið tryggja að þau skili sér í umhverfis- og loftslagsaðgerðir. Þannig verði komið á grænum hvötum í samræmi við þau umhverfisgjöld sem atvinnulíf er að greiða og þau stuðli að umbótaverkefnum hjá atvinnulífi, sér í lagi nýsköpun og grænna fjárfestinga.

Árlegar tekjur ríkisins af kolefnisgjaldi frá því að innheimta hófst
Í milljörðum kr.

Frumvarp til fjárlaga fyrir árið 2023

Umsögn Samtaka iðnaðarins